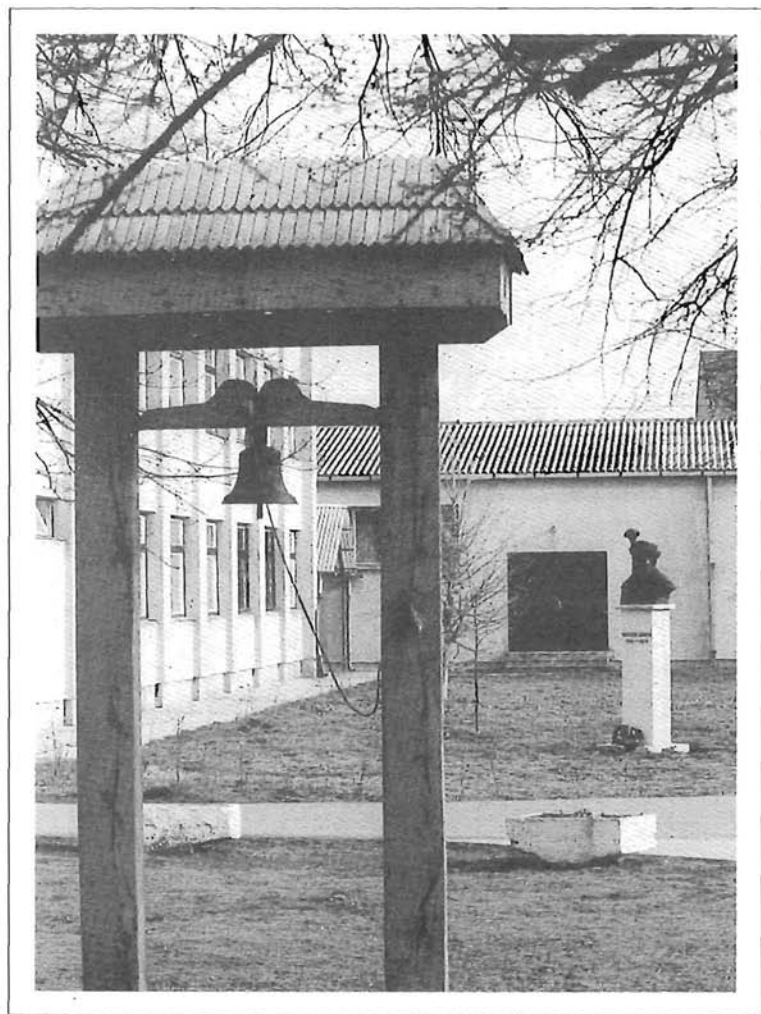

75 ÉVES A MEZŐGAZDASÁGI SZAKOKTATÁS GYOMAENDRÓDÖN

A BETHLEN GÁBOR MEZŐGAZDASÁGI
SZAKKÖZÉP- ÉS SZAKMUNKÁSKÉPZŐ ISKOLA
JUBILEUMI ÉVKÖNYVE

75 ÉVES
A MEZŐGAZDASÁGI SZAKOKTATÁS
GYOMAENDRÓDÓN

1922–1997

Összeállította:

Urbán Vince

Közreműködtek:

Dr. Dávid Imre

Gubucz József

Kovács Károly

Pintér László

Vámos László

Köszöntő

Nagy időkre, az elmúlt 75 évre tekint most vissza a gyomaendrődi iskola. Igaz, tehetné ezt akár száz esztendő távlatára is, hiszen kisebb gazdasági iskola önálló oktatóval már 1897-ben megkezdte itt működését. Ám az idő helyett sokkal inkább azon van a hangsúly, az érdemi megigazából a méltató szavakat, hogy a középfokú mezőgazdasági képzés bölcsője itt ringott, ezen a vidéken, hiszen tudjuk, hogy Tessedik Sámuel a közeli Szarvason szervezte meg Magyarországon az első ilyen jellegű intézményt, s oktatta – szavaival élve – a Gazdászatot.

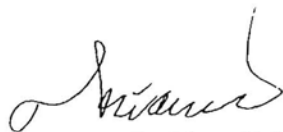
Gyoma harmadik újratelepítésének 280. évfordulóján örömmel állapíthatjuk meg, hogy a település és az iskola sorsa elválaszthatatlan egymástól. Példa erre, hogy az 1922/23-as tanévtől a község tartotta fenn az iskolát. A korabeli vezetés ezzel is tudtul adta, hogy nagy szükség van a településen az agrárszakember-képzésre. A fenntartásból az állam is részt vállalt: a nevelők fizetését ugyanis a Földművelésügyi Minisztérium folyósította. 1922-től 1946-ig a töretlen fejlődés jellemezte az intézményt. Majd átszervezések követték egymást. 1954-ben megszűnt, s 30 évvel ezelőtt újra tanítottak az iskolában.

Azóta – a társadalmi igényekre figyelve, néha-néha megtorpanva – fokozatosan felfelé ível az iskola pályája. Ezt bizonyítja az új tanügyi épület, a tornaterem, a sportudvar felépítése, a tangazdaság kialakítása. Az oktató-nevelő munka színvonalát semmi nem jelezheti jobban, mint hogy a diákjaik az országos szakmai versenyeken dobogós helyezéseket érnek el és a felsőoktatási intézményekbe szép számmal kerülnek tanulóik közül. S ami talán a legfontosabb: az itt szerzett tudással, magatartással sikerrel állnak helyt mezőgazdaságunk gyakorlati életében.

A tantestület tagjai folyamatosan részt vettek kísérleti tantervek megírásában és közreműködtek országosan bevezetendő szakmák követelményrendszereinek és tanterveinek kidolgozásában is. Figyelemre méltóak az iskola nemzetközi kapcsolatai, melyeket az oktatás eredményességének szolgálatába állítanak.

A jubileum alkalmából kívánom, hogy az iskola értékeit megőrizve, az új feladatként kapott ipari képzést is sikeresen folytassa. Neveljen és képezzen – a kor követelményeinek megfelelően – olyan szakembereket, akik megállják a helyüket a termelésben és eredményeikkel gyarapítják hazánk értékeit, s akik sikerrel lépnek rá mezőgazdaságunk Európába tartó útjára.

Budapest, 1997. július

Dr. Nagy Frigyes
földművelésügyi miniszter

Gyomaendrőd rövid története

Régészeti adatok bizonyítják, hogy már a La Taine kultúra idején – kb. 70 000 évvel ezelőtt is élt ember a mai Gyoma területén. Ez természetes, hiszen az élet feltétele – a víz adott volt.

A honfoglalást követő időkben e területet is megszállták a magyarok. Több ismert nemesi családnak – köztük névadónknak, Bethlen Gábor erdélyi fejedelem őseinek is volt itt birtoka. Mint tudott, ő az iktári ágból származik. Az iktáriak őse pedig a gyomai Bethlen család volt. A gyomai birtokrész egészen a XV. század végéig maradt tulajdonukban.

A Gyoma név ismeretlen eredetű. Azonos nevű folyót találunk Baskíriában. Hogy ez véletlen egybeesés, vagy valamilyen kapcsolat van-e a két elnevezés közt, nem tudjuk és nem is feladatunk most megmutatni.

A település a szomszédos Endrőddel egyetemben végigszenvedte viharos történelmünk minden pusztítását. 1596-ban a tatárok, 1682-ben a törökök, 1703-ban a rácok támadásának következtében kellett a lakosságnak elmenekülnie. A harmadik újratelepülés 1717-ben – 280 esztendeje kezdődött. Kálvinista és luteránus menekültek népesítették be. A fejlődés lassan indult meg. Több mint száz esztendő telt el 1830-ig, amikor városi rangot kapott. 1877-ben Endrődből és Gyomából megszervezték a gyomai járást.

Az azt követő időszak története már ismertebb. Így ezt nem kívánjuk részletezni. A nagy világgégek, a gazdasági válságok és váltások mind-mind nyomot hagytak Endrőd és Gyoma életében.

Az 1966-os év különösen fájdalmas Gyomának. Megszűnt járási székhely lenni. Az iskolánknak ez az újjászületést jelentette.

A két települést 1982-ben egyesítették Gyomaendrőd néven és 1989-ben elnyerte a városi rangot.

A terület mezőgazdasági jellege meghatározó. Ugyanakkor a természeti adottságai olyanok a városnak, amelyek predesztinálják arra, hogy idegenforgalmi központtá fejlődjék. Növelve ezzel a terület lakosságmegtartó erejét – biztosítva az itt élők boldogulását.

Nagyenyed és Gyomaendrőd kapcsolata

Gyomaendrőd rövid történetében megemlítettük, hogy miért kötődik településünk a Bethlenekhez.

Az is igaz, hogy szinte mindannyian olvastunk, hallottunk – ki többet, ki kevesebbet – a híres Bethlen Kollégiumról, amelyet Bethlen Gábor 1622-ben Gyulafehérváron alapított, majd annak pusztulását követően 1672-ben Apafi Mihály fejedelem Nagyenyeden újraindított.

A történelmi kötődés és a kollégium több százados szellemisége indított bennünket arra, hogy 1989 őszén felvegyük Bethlen Gábor fejedelem, Erdély aranykora megteremtőjének a nevét.

Ezt követően kerestük a lehetőséget a kapcsolatfelvételre a híres kollégiummal. 1991 tavaszán tantestületünk 3 tagja kiutazott Enyedre, ahol szívélyes fogadtatásban részesültünk, iskolánkat elfogadták kisebbik testvérnek.

Azóta diákjaink, tanáraink rendszeresen találkoznak, egyre tartalmasabb ez az együttműködés.

A kapcsolat olyannyira kiszélesedett, hogy már 1992-ben Gyomaendrőd és Nagyenyed testvérvárossá vált.

Minden jel arra mutat, hogy a jövőben komoly kulturális, idegenforgalmi és gazdasági együttműködés alakul ki a két város, a két régió között.

A következő oldalakon két enyedi öregdiák gondolatait olvashatjuk mintegy emlékeztetőül, hogy idén ünnepli 375. éves jubileumát a Bethlen Kollégium.

Kollégium édesanyánk

A Bethlen-kollégiumhoz sokszorosán szent és édes emlékezések fűznek. Édesatyám, néhai Makkai Domokos a kollégiumnak volt professzora, és egész életét a dicső fejedelem, Bethlen Gábor akaratának és intencióinak megvédéséért áldozta oda a kollégium érdekében. Első gyermekkorom álmai és játécai felett az ősi iskola hatalmas homlokzata virrasztott és uralkodott; ez a drága alma mater vett ölébe, amikor „Bihari bácsi” vezetése alatt kezdtem ismeretséget kötni a betűkkel, s kebelén éltem át – kétesztendei távollét közbevettetése után – serdülő éveimet, a legkedvesebbeket minden ifjú életében. Noha nem is ő „érlelt meg” aztán, hanem egy másik testvére, a szentgyörgyi Mikó-kollégium, azért sose szűnt meg reám nézve és előttem „édesanya” lenni.

Most, amikor háromszáz esztendő szünet napján köszöntöm őt, csakugyan dadogni kezdek, mint a kisgyerek, annyira nagynak és megszenteltnek látom tisztos homlokát s annyira kicsinynek magamat, éppen, mint 27 évvel ezelőtt, mikor legelőször tekintettem megdöbbenve reá, hogy ezután én is „kollégista” leszek, és cipót fogok kapni, ha jól viselem magamat. Csodálatos valami volt ez a kollégium. Sehol se láttam én akkora épületet azóta se, még ha kétakkora lett volna is. Sehol se volt, nincs, nem is lesz akkora kúria és akkora szép tornakert, mint a Bethlen-kollégiumban, és sehol olyan nagyszerű játékok többé nem teremnek, se olyan labdázók, tornászok és parittyások. Sehol nem lehetnek, még a British Museumban se, olyan csodálatos gazdag, nagy gyűjtemények, mint amelyeket szájtátva bámultunk meg, amikor dimisszió napján felnyitattak titokzatos ajtóik.

Ugyan hol lehetnének olyan komoly, félelmes és mégis kedves tantermek, mint amelyekben mi drukkoltunk és arattuk a tudományok kévéit? Ami pedig a dísztermet illeti, aranyos katedrájával és a nagy fejedelem méltóságos képével, olyan ünnepélyes helyet én soha, sehol még csak elképzelni sem tudnék.

Ami aztán az akkori cipókat illeti, azoknak az íze most is a szájam-ban van, s meleg illatuk egyenesen a szívemből száll fel. Nem mondom,

mert voltak biz ott lustrák, kihallgatások, elmarasztalások is néha, de voltak ezzel szemben olyan boldog szombat délutánok, amikor a vasárnap tudatában minden bánat eloszlott a diákok szívéből. S mindezek, sok más egyéssel együtt, felmerülve és csodálatos életre kelve az emlékezet tavából, a Bethlen-kollégium Géniusának szellemi arculatává olvadnak össze előttem ebben a pillanatban. Egy lélek tekint reám ragyogó, igézetes szemekkel. A kálvinista magyar lélek lehelete csap felém.

Mert ennek a léleknek, a puritán, egyenes, Istenében bízó, magát megbecsülő, a tisztos munkát életelemének tartó, hitét, nemzetét törhetetlenül magához ölelő férfijellemnek volt mindenha nevelő iskolája Bethlen Gábor kollégiuma. Ezt a hivatást: a talentumok felkarolása és istápolása által nemes férfijellemeket teremteni nemzet és Isten dicsőségére, ezt munkálta háromszáz éveken keresztül anyagi és szellemi nagy jótéteményekkel és szakadatlan gondossággal. Ezért kell ma háláját éreznie és nyilvánítania iránta minden magyarnak. Legyen ezután is, legyen további századokon át is tűzhelye, kohója, műhelye, gyümölcsöskertje nemes keresztyén férfijellemeknek, jobb magyarságnak, szentebb jövődőknek.

Ezrek és ezrek között imádságos szívvel könyörgök én is erőtelen szavammal, őszinte vágyakozással a Bethlen-kollégium jövődjének múltjához méltó dicsőségéért!

(Enyedi Újság, 1922. október 8.)

Ó, vén kollégium

és első ifjúságom édes városa: Enyed. Tizenkét esztendő messzeségéből sóhajtok felétek, és a sóhajtással kérem számon e keserves élettől mindazt, mit azóta kicseréltek a napok szívem tele kalászából. Most tágra nyitom szemem, mint húsz évvel ezelőtt, mikor először láttam meg a méltóságos Marost, a Kakasdombot, messzi zöldjét a Bükkösnek, nekem akkor roppant monumentális tornyodat – öreg kálvinista templom – s a kollégium barnuló cserepes fedelét. Belebámulok az elmúlt esztendőök medrébe, s keresem az örökké változó homokban egy szegény kisdiák lábnyomát.

Pityergő szájjal anyámtól búcsúzom, a régi várfal mellett szipogva majszolok ráncosodó besztercei szilvát, délben egy fél cipót gyömöszölök kicsiny zsebembe, este az ezerszer összefaricskált publika mellett négy-öt hozzám hasonló, álmétkodó báránkyával ismerkedem, s szent áhítattal bámulom a cigarettázó primáriust.

Szívem visszavágyik az ódon udvarra, a nagy kúria megszokott szögletébe, s a tornakert egyik sarkában egy daliás juharfa azóta is minden tavasszal nekem bontja ki levelét. Ó, drága Bükkös, gyönyörű Farkaspatak, andalító Holtmaros! Kisdiák szívemnek szarvasbogaras, varjúfészkes, hőscincéres gyönyörűségei. Csudaszép kertek, mosolygós huncutkodással néznek rám most is viruló batuljaitok és arisztokratikus sápadt pónyikok hűvösen simulnak bőrömhöz a keblemen.

Szép Órhegy, őrt álló silbak a kollégium háta mögött – emlékszel-e még lábam nyomára, s isteni Marosvölgy és ti sötét hegyek: Pilis, Csákyakő, Kőköz, Székelykő, hordoztok-e még egy parányit milliószor rátok tévedt töretlen szemem sugarából?

Kongó, hosszú folyosók, szélben himbálódzó, pislákoló, füstös petróleumlámpák – ó, hol vagytok már? Éjféle csöndben nem kísért-e rajtatok tele tüdővel elharsogott kiáltásom s könyvek felé hajló morgásom? Kopott padok, sok dicsőséges felelet és nagy drukkok koronatanú, éltek-e még, vagy rátok szállt a kérlelhetetlen végzet s pókhálósdok a padlás valamelyik sötét zugában?

Első andalgásaim utcái! Régi piac, hegynek baktató Tövis utca, álmódó Varcagás s édes kis sikátorok, szebbek lesztek nekem örökké, mint Velence, Nápoly és Párizs minden ragyogásukkal. Vén gesztenyefák tükrözitek-e még sötét lombotokat ragyogó kis ablakokban és – ó – régi illatok, vajon ott lengtek-e még a házunk előtt?

Kis cipők ma is úgy kopognak-e a szürke köveken, mint egykor, s félénk mosolyok úgy szállnak-e a vasrácsos ablakok felé, mint réges-régen?

Ó, komoly díszterem! Nagy ablakaidon most is az a napsugár táncol be a diákfejekre, mely annyiszor fűrésztötte meg lelkemet a reggeli préceseken. A nagyságos fejedelem bizonyosan most is oly komolyan néz díszes rámajából, mint akkor, s háromszáz esztendő t kongató figyelmeztető tekintete szerető gonddal simogatja végig a falakat s a virágzó diáklelkeket. Diákkaszinónk, kis „olvasda”, most már nem a pesti lapok felé hajlik benned egy-egy borzas fej. Nagy Beöthy és te Pallas Lexikon, álljátok-e még a sarat? Kézzeled írott édes-kedves újságom: „Haladjunk”, emlékszel-e régi szerkesztődre? Első novelláim s vezércikkeim, nem vágytok-e néha fáradt kezem simogatása után?

Bethlen utca s te álmélnéző sétatér, hányszor álmodtam veletek! Régi jó tanáraink ismerős lépése szomorú éjszakákon hányszor kongott fájón zúgó fülemben. Te árnyas, megnyugtató ősi temető, legkedvesebb professzorom sírjára nyílottál-e minden tavasszal friss virágot?

Ó, régi bálók! Egyedül igaziak! Diákszívvel eltáncolt hosszú-hosszú csárdások, hányszor harsonáltak lelkemben víg indulót; kis kisaszszonykák libbenő szoknyái, hányszor röpültetek el behunyt szemeim előtt, mint a visszahozhatatlan első ifjúság diadalmi lobogói.

Dobbannak-e még ifjú lábak rajtad, széles pódium, melyen lázban harsogtam el első beszédemet? Öreg terem, kopott szuffiták, őrzitek-e még a költő hangjának bár egy csendülését, ki nektek szavalta el első verseit? Mohos várfalak, megkoptatok-e? Mikor támaszkodott hozzátok – egyetlen támaszához árva életének – utoljára a bolond Kargyil s a komor Talpas Károly?

Komoly urak, szép dámák, kiket annyiszor megbámultalak, éltek-e még? Régi cigányok, muzsikáltok-e még régi nótákat? Szeretik-e még a lányok az éjjelizenét, és – ó, Istenem –, mondjátok meg nekem, hogyan lehetne visszamuzsikálni a régi diákszívet?

Ó, háromszáz éves vén kollégium, elmegyek hozzád nemsokára! Emlékszel-e hajdan búcsúzó fiadra? Könnyeim érezd még most is kö-

veiden, mikkel sirattalak egykor, s mikkel sirattam magam. Sirattam első ifjúságom, mely leszállt rólam mint valami isteni illat s otthagytott engem üresen, kongón, mint egy kijátszott viaszbabut.

Sírtam, s most tudom, te megszántál: második anyám, háromszáz esztendőös vén kollégium. Otthagytam neked ifjú szívemet, s te útra bocsátottál férfilélekkel.

Most el fogok menni hozzád, s lelkeket áldozati tűzként némán felgyújtom előtted, s számot adok magamról. Neked: örökifjú, vén kollégium!

Tudom: Te megint adsz nekem. Adni fogsz, ahogy adsz háromszáz éve mindenkinek: férfiasságot az ifjúságában s ifjúságot öregségében.

Így újulnak meg benned – mint örökké változatlan, áldott őstalajban az egymásra növvő erdők – nemzedékek nemzedékek után.

Ó, öreg kollégium, elmegyek hozzád az ifjúságomért!

(Vajúdó idők küszöbén. Kriterion, Bukarest, 1973. 157–159.)

Adatok

A „Gyomai Körségi Önálló
Mezőgazdasági Értékesítő
Társaság”
történetéből.

Abda, 1977 jan.

A régi iskola épülete

GYOMAI NÉP-FOISKOLA

HEGYI-BALÁZS
feladatok vezetője és előadó

NÁRAINÁROS
feladatok vezetője és előadó

								
FARKAS-IMRE	HANYECZ-MIKLÓS	SZUJÓ-ISTVÁN	GYURICZA-ÁRPÁD	MATUSKAVENDÉL	JÓZ-MIHÁLY	UHRINKÁROLY	NÁNYI-LAJOS	VARJÚ-LAJOS
								
KRUCHIÓ-ISTVÁN	CSAPÓ-LAJOS	cs. NAGY-ENDRÉ	DEBRICZEI-ELEK	DÁVID-BENEDEK	CSÍK-MIHÁLY	cs. SZABÓ-JÁNOS	SALAMON-GERGELY	SOCZÓ-GÉZA
								
VARJÚ-LAJOS	VERES-LÁSZLÓ	SZAKÁLOS-VILMOS	VARJÚ-LAJOS	DÁVID-VENDEL	TIMÁR-VINCE	KÚN-IMRE	cs. NAGY-DÁNIEL	cs. TIMÁR-ANDRÁS

Év: Nárain. J. foto: „Horgola”

1945-1946.

Az iskola az 1921/22. tanévig
 általános ismétlő iskola. Ebben a
 tanévben Somlyai Kálmán garda-
 sági mehtanító vezette az iskola
 munkáját. Az iskola megnevezése
 már „Kisebbléki Gardasági Tovább-
 képző Iskola” volt, heti egy napi
 foglalkozással. A tanulók száma
 háromszáz fő körül volt, fiúk és
 lányok. A közismereti tárgyak
 száma kevesebb lett, a hang-
 súly már inkább a gardasági
 tárgyra terelődött. 1922. sept.
 2-án Pajor Gyula garda. mehtanító
 lett az iskola vezetője. Somlyai
 Kálmánt pedig már is iskolához
 helyezte az F.M. Gyakorló területi
 meg nem volt, a gardasági tár-
 gakat is elméletben hapták a
 tanulók. Az iskola jellege köz-
 ségi volt, de a mehtanítók az
 állam (F.M.) fizette. Ebben az idő-
 ben a község is az állam szervei

között tárgyalások voltak. Ennek célja az volt, hogy az iskolát olyan fokra fejlessék, amelyben a tanulók főleg gazdasági oktatásban részesülnek. Gyoma lakosságja ugyanis a 29000 kkh területén túlnyomó részben mezőgazdasági munkával foglalkozott. 1922/23. tanévtől a tanulók már heti "kettő" napi foglalkozáson vettek részt. Hogy a kívánt fejlődést elérjék, minden mezőgazdasági munkában gyakorlati foglalkozáson kellett résztvenniük. Amely terület a legtöbb iskolának 20 kkh gyakorló terület volt.

A F. U. - mel szervező községi államsegélyt kaptak az iskola megszervezéséhez. A induló beruházásokat, állatállományt, felszerelést a községnek kellett biztosítani az iskola részére, olyan mértékben, hogy

3.)

az mintául szolgáljon Gyoma nagyközség földművelő kisbirtokosai részére. Gyoma vállalta az iskola létesítését. Így a szerződés iskolára hűszerezés pénzt kapott az FK-től. Ugyanennyit adott a község is.

A iskola 20 kh földet kapott Révnaposon a községtől. Erre a területre épültek a gazdasági épületek - tehén és loistálló, baromfiól, sertésólak, magtár, kukorica göré, szénapióta, mintatrágyatelep - a gazdasági alkalmazott lakása és a nevelő szolgálati lakása.

A állatállomány: 2 párpa - közep-nékis igazló - 4 db fejőtehén és szaporulata, 2 db anyahoca, 50 db tyúkféle baromfi.

Az első állatállományt a község szerezte be és adta át az iskolának a fent megnevezett épületekkel együtt

4.)

az 1929. évi. Megindulhatott az iskola, tervezett munkáját teljesíthette. Az elméleti tanítás azonban még mindig a helybeli parasztanonc iskolában ment egy tanteremben. Ez az állapot 1935-ig tartott. Ekkor felépítette a község a tanügyi épületet is. 2 tanterem, 1 munkaterem, gyakorló konyha, tanügyi és igazgatói iroda.

A gyakorlati oktatás feltételeinek megvalósulásával egyidőben, 1929-ben az iskola megkapta a „Gyomai Községi Önellő Gardasági Képzőiskola” megnevezést is jellegét. Ezután az iskolának önmagát kellett fenntartania a földjövendelméből. A további fejlesztés-ig gépek vásárlása, állatok beszerzése, fásítás, gardasági alhalmozott kocsis, nyáron hisbéres és napcsarnokok felépítése - a gardasági bevetéleiből történt. A kocsis és a hisbéres természetbeni járandóságát is kapott. Lakást, birtok, melonniát, babot stb-t.

5.)

1935-ben, az iskola fejlődésével, Birt Teréz helybéli lakos gazdálkodási munkáitól helyettesítésként az anyanyelv- és leánynevelők oktatására az F.M. Kisöböl elemi iskolái közismereti tanítókat is helyettesített az iskolákhoz a ~~1935~~ V K.M. Öket is az állam fizette. Az intézményben előirt gyakorlati területi beosztás is megtörtént, s így az 1935. évben az iskola igazgatót kapott személyében, s a tantestület is gyarapodott, megindulhatott a „Gyomai Községi Önálló Gazdálkodási Népi Iskola” meghatározott munkája.

A leirt állapot 1944 okt. 6-ig - a felmorbadulás napjáig tartott, amikor is pár hétig műnetelt a foglalkozás. Az iskola helyiségeit az átvenülő csapatok használták szállásul.

Gyoma katonai parancsnoka azonban rövid idő után elrendelte a község iskoláiban a foglalkozást. A mi iskolánkban is megindult a munka az 1946/47. 1945/46. tanév végéig. 1946/47. tanévben

6.)

már a Kis Ernő polg. isk. igaz. által
vezetett általános iskolában, Barabás
Mária rektaniténnővel folytatották
és fejezték be tanulmányaikat az
utolsó csoportok.

Ez időtől kezdve - úgy emlékszem
hogy az addig gardasági képzőiskola
jellegre gyakran változott váltva-
tatta a foglalkozás irányát.

Volt traktoros képző iskola, gar-
da- és gardaszentgyörgy képző, majd
gyapottermesztés iskolája. Egy-
általában a gardasági képzés maradt
a feladata, már felnöttek nevelésével.
U. i. az iskola megszindulása óta a
Földművelésügyi Minisztérium
rendelkezése alatt állt.

A hallgatók bentlakók voltak,
az iskolához az igazgató helyett
iskolavezetőt, rektanárokat helye-
zett, én pedig a gondnok szerepét
kaptam. A fizetésem kevesebb
lett. Érint kertem a minisztériumot,
hogy keressenek engemre át a K. U.

státusába, ahol megkaptam a közlekedési -
 sítési gazdasági tanári fizetést és munkát
 kezd a kikötéssel, hogy az iskolánál al-
 kalmasabb várga társul helyettes gond-
 nokot bevezetem a gondnoki teendő-
 elintézésébe. Ez 1950. dec. végéig megtör-
 tént. 1951. jan. 1-én a gyomai halmaszki
 ált. iskola dolgozója lettem az 1958.
 sept. 1-én történt nyugdíjazásomig.
 A felső tagozat V-VIII. osztályait taní-
 tottam.

A gazdasági köziskola minden mun-
 káját - elméleti és gyakorlati - végzet-
 té iskolai létesítésében én hívtam
 az első baráclát, és mint olyanval,
 az utolsót is! S nem is értem azt
 különösebben, hogy ebben és álmon-
 ban is magam előtt látom az
 udvar hőseim a 20 éves hatal-
 mas nyárfákat, az akácort, a jó
 hőseim fejlődési gyümölcsöt,
 szőlőt, gyümölcsrel megtelített örebarackot.
 A gyomai keverés ismert növények: öcsi rep-

a, márodüstös öszi ^{8.)} hányaséta, seudáni fü,
Buzsábol, arpábol, zablól siberülte elemni
kh-n ként a 16q-t. 13 fajta burgonya
kiserlet stb., stb. Francie ország vevérs
ulvorkamag, futóbal, salátahagyma (di-
la vöröshagyma) Magam elött látom
Gardás, Delfi, Sári, Makra lócskat
Böske, Vörög, Afra tehénakat & tanyá
rendjét, amit a mindenkörü sigétsége-
inkkel, a tansemmélyzettel, a garda-
rági alkalmazotakkal tudtuk a-
lyanná tenni, nevelni. Pörri arto-
cél, amit az iskola akkor megvaló-
sított a kisgardákhoz számta mintául
& mai nagy-é mamut birtokokkal nem
versenyeshetett.

Az iskolai munkán kívül a tantu-
sítélet 4 télen tartott 3-3 hónapos szünet-
halászos tanfolyamot, 30-70 felvött hall-
gató részvételével. Az igazgató 3 kül-
területi községi elemi iskolával és 2 kö-
zségi óvodával is ellátta az igazgatói
és gondnoki teendőit, az Országos Mété.

orológiai intézet csapadék megfigyelő állomásánál 30 érig volt gysmán a vezetője. Erről még ma is birtokomban van 30 db. feljegyzési füzet.

A iskola munkájával egy alkalommal részt vett a budapesti tavasi meteorológiai kiállítás és állatvásáron. Több alkalommal az iskola székhelyén tartott terménybemutatót. Ezekről a munkákról fényképeket tudok mellékelni a jelen beszámolóhoz. A meteorológiai csapadék figyelő megfigyelést 1. és 19. füzetét mellékelem. A 28 db-t magamnál tartom meg emlékeztetőnek.

Rátérlek az általad ~~az általad~~ feltett 6 kérdésre. Természetes azonban, hogy az emlékezetből adott adatok is tévesek az eltelt hosszú idő alatt halványodtak, elmosódhattak. Kérem, ha rajtam kívül más forrásokból is kaptok adatokat, gondos összehasonlítás után a valószínűbb adatot vegyék figyelembe.

1. kérdés: A Gyomai Községi Önkéntes Gazdasági Népiskola irattárát, naplóját, anyakönyveit tudtommal az alábbi soros érte:

Gyomai felmunkák sorozat csapata 1944. okt. 6-án értek el, munkáikat felosztva mellett, sok rendszeres írásokat, melyek az átmeneti katonaság nélküli helyének. A iskola irattára, naplóját, anyakönyveit az igazgatói iroda irattáraként volt elhelyezve. Október közepén ritkább lett az iskola igénybevétele elzárásával eljárás. Amint lehetséges lett, a helyiségeket a továbbtanítás részére rendszeresen kezdtük. A igazgatói irodában az irattár hi volt nyitva. A padló iratokkal, naplókcal tenyérnyi vastagon volt beterve. Barabás Mari munkatársával kezdtük rendszeresen az iratokat. Nagyon meglepődtem, amikor a rendszert befejeztük, az irattár anyag, pénztári naplóját, iktatót,

anyakönyvek hiány nélkül megvoltak. Az iskola az igazgató helyett iskolavezetőt kapott, Buzás Gábor békérlakost. Tudtommal az iskolától, Gyomárról visszament szülővárosába, Békésre. Később Békésnél tanácselnöke lett. 1951. jan. 1-ével már a halmagyi községi ált. iskolában tanítottam 9 évig.

Amely napon az iskolánk iskolavezetőt kapott Buzás Gábor személyében, minden élő és holt leltári érték átkerült az iskolavezető gondoslásába. Mikor Halmagyon laktunk - tanítottunk, hozzánk is jöttek az iskolánál volt tanítványai. Az iskolánál hagyott, vagy elvesztett bizonyítványt kérték. A tanuló már a mi iskolánkban is megkapták a VII., illetve a VIII. osztállyal egyenlő értékű bizonyítványt. Mikor már több érdeklődő volt tanuló jött hozzánk, beementem az iskolába, s Buzás Gábor vezetőtől érdeklődtem, náluk vannak-e az anyakönyvek, amelyek

alapján bármikor kiállíthatók volna
 márodleletet. Bizsás Gábor iskolavezető azt
 válaszolta, nem tudja, hová szállí-
 tották az iskola iratait. Nem emlék-
 sem hitől, de olyan választ is kaptam
 hogy az akkori járási Oktatásügyi épü-
 let padlásán látott gardarasági
 Népiszkolai iratokat. Hogy ez hol volt,
 nem tudom. De volt a régi salgári
 rói hivatal helyén (Debrecen tén ha
 zával nemben), később a Debrecen
 Endre sarokházában. (Ritortérahát
 de utóbbi helyen dolgozott a hivatalban.
 Nagy Lajos szabó felesége, Szilágyi Klára
 a járási pénzügyi osztály vezetője. Ugya-
 aron a helyen, de a nevelési osztályna
 igazgató ~~Sz~~ Gessei Zoltán és mint os-
 tályvezető Szurómi József.

2.) A U K M 61418/1940. V. 2. sz. el-
 rendelte, hogy az 1941/42. tanévtől
 kezdve a mindennapos iskoláztatást
 kiterjesztik a mezőgardarasági népisko-
 lah I. és II. osztályára is. Az I. o. bi-

bizonyítványa egyenlő értékű az ált.
 isk. VII., a II. osztályé az ált. isk. VIII. o.
 bizonyítványával. Iskolánk gazdarsá-
 gi jellege megszüntéig (1946) három
 évben adhattunk ki egyenlő értékű bizo-
 nyítványt. 1941/42., 1942/43. és 1943/44.
 tanévben. Az ilyen bizonyítványt elkalló-
 das esetében pótolhattuk úgy, hogy a
 volt tanuló eredményesen elvégzte ehhor
 és ehhor. De az ilyen mozgás igazolást
 úgy adhattuk ki, ha azt a kérvényező
 2 osztálytársával és az iskola igazga-
 tója vagy egyik tanára aláírásával
 hitelesítette. A mi iskolánk is adott
 ilyen igazolást néhány esetben. Gondol-
 lom, hogy ilyen igazolást ma is ki-
 lehetne adni. Persze, ha valakét meg-
 találhatók az annak idején használt
 anyakhönyvek, legegyszerűbb lenne
 az eset. Kálunk volt olyan tanuló nem
 egy, aki a szabályosan kiállított bi-
 bizonyítványát valamilyen ok miatt
 nem vitte el. A bentmaradt bizo-

nyitványát az értesítő könyveskéjében helyertük el. Ha később bejött a bizonyítványért, az értesítő könyveskéjével adtuk ki.

3.) Az I. és II. osztályunk minden napos lett. ^{Heti} 5 nap tantermi foglalkozáson, 1 nap gyakorlati foglalkozáson vett részt. A III. osztályunké heti 1 nap hellelt részt venne gyakorlati foglalkozáson. 4 gyakorlati oktatásnál minden osztályunk a gardalhodás minden ágában részt hellelt venne.

Tantárgyaink voltak.

I. Hittan

II. Közismereti:

1. Olvasmánytárgyalás és fogalmazás
2. Számolás és mérés
3. Földrajz, történelem, természetrajz, állampolgári jogok és kötelességei
4. Ének

5. Testnevelés és egészségstan

III. Gardasági ismeretek:

1. Kővénytöréstan
2. Kertművelés
3. Állattenyésztés
4. Gardaságvesztés
5. Flaktartás
6. Kézimunka

14. Telőszereű gardasági gyakorlataok.
A heti órászám 30-32 óra volt.

4.) A 20 kkh területből levonva az épületek és a köztük lévő területek - udvarok, utak, illetménykert, szervis - kert, akácok - helyét a norfolki négyes fűgő szerint használtuk.

(Takaromány, ősz, kapor, tavasz)
Ezen kívül gyümölcsös, szőlő, kony -
hakert.

Ex a követhető: 1.) Takaromány 4 kkh
(2 lucerna, 2 zabosbűkhöngy) 2.) Ősz 4 kkh
(búza) 3.) Kapor 4 kkh (3 kukorica, 1 ta -
karományrépa) 4.) Tavasz (2 árpa, 2 zab),
1/2 kkh gyümölcsös, 400 m²-öl szőlő
400 m²-öl konyhakert

5.) Az iskola 1946. őszén mint Ónálló
gardasági iskola megszűnt és traktoros,
gyapottermesztő tanfolyam, garda és
gardaasvony képző működött 1951-ig,
amikor engem saját kérésemre az FM
átengedett a KM hatáskörébe. Erről
már beszámoltam az előző soraim -
ban. Az állatállományt, az összes

gépüket és felszerelését a „Kösziget” állami gazdarság vette át. Pontos időt - dátumot - és a további felhasználási módját nem tudom.

6.) A tanxremélyzetet az állam nevelte ki és fizette. Óraadóik csak a felkészítők hitoktatói voltak. Őket az egyháznak alkalmazták és fizették.

Az iskolánál korábban ideig tanítottak szaktanítók voltak: Pajor Gyula, Piro Teréz, Faddi Jolán, Domján Etelka, Barabás Mária, Egervégi Sándor. Tanítói oklevéllel: Tamás Rozsa, Beierschroth Emilia, Ciernus Sándor.

A szaktanítói kiegészítést a férfiak Komáromban, a nők Kecskeméten nyerték. Barabás Mária pedig a megyei sportházban iskolánál és a községi iskolánál. Pajor Gyula 1948-ban Kézvethelyen megszerezte a kisebbé-pesítésű gazdarsági tanári minősítést.

7.) Az iskolák államosítására vonatkozó rendelet ért az intézmény

17.)

nem érintette. Különben is ehhez már
ez az iskolatípus megszűnt, (1948 az ál-
lamosítás éve) s ott más jellegű
tanfolyamok voltak.

Abda, 1974. január 14. én

Pajor Gyula
nyelvtan
az iskola volt igazgatója

Bizonyítvány

acsoi hogy Kun Imre gyomai lakos, aki

Magyar országban, T. N. K. Kolnok vármegyében,
Türkove községben 1926. év ... hó

... napján született, ... vállási, az 1942. év
december hó 5. napjától 1943. év március hó
7. napjáig az alább megnevezett helyen rendezett m. kir. téli
gazdasági tanfolyamot előlegezte és az

ezüstkalászos gazda

elnnek, valamint a rendszeresített ezüstkalászosjelvénynek a viselésére
jogot szerzett.

Önnök igazolásául jelen bizonyítványt a visszaféltbizottság neve-
zett részére kiadta.

Kelt Gyoma, 1943. márc. hó 7. én.

Nóthkegyes P. H. ntei Papgyula
a vizsgálóbizottság elnöke a tanfolyam vezetője

Megjegyzés: bizonyítványmásodlatokat az eredeti bizonyítvány előadásáig esetén a
Jászberényi M. Kir. Mezőgazdasági Szaktiskola igazgatósága ad ki.

Tíz/1000. számú

EMLÉKLAP

Bizonyítjuk, hogy

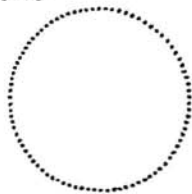
Kun Imre

gyomai lakos

a MAGYAR PARASZTSZÖVETSÉG *gyomai*
népfőiskolájának *1945/46. évi* tanfolyamát sikerrel elvégezte.
Budapest, *1946. március 15.*

Wassner
a Magyar Parasztszövetség
elnöke.

Wassner
a Magyar Parasztszövetség
igazgatója.

Bogdán György
Péter Gyula
a népfőiskola előadói.

Gyoma Községi Önálló Mezőgazdasági Népiskola

Alapítása 1922. augusztus 17.

Helye: Gyoma, Erzsébet-liget 3.

Célja, feladata: A földműves, vagy a mezőgazdasággal kapcsolatban lévő szülők gyermekei részére olyan gazdálkodási ismereteket adjon, melynek birtokában önálló mezőgazdasági munkavégzésre képessé válik a tanuló.

Anyagi alapjait a Földművelésügyi Minisztériumtól kapott 20 ezer forint, illetve a Gyoma községtől kapott 20 ezer forint, plusz 20 kh szántóföld képezte. Ezekre alapozva hamarosan felépült három tanterem, iroda, igazgatói lakás és a gazdasági épületegyüttes. (Tehén- és lóistálló, baromfiól, sertésól, magtár, kukoricagóré, szénapajta és minta istállótrágya-telep), a gazdasági alkalmazottak lakása és a nevelő szolgálati lakása.

A szántóterület mellé 1,5 kh területű gyümölcsös és 1 kh zöldséges területet kapott. Mindezekben folytatott termelés mintagazdaságul szolgált a kis- és középbirtokosok részére is. Az iskola állatállománya nem nagy, de minősége országos hírűvé vált.

1922-re már megépült az ún. foglalkoztató terem, a gyakorló konyha a gazdaasszonyképzés céljaira is, valamint új szertárhelyiségek.

Az iskola igazgatója 1922–46 között Pajor Gyula volt:

1974. évi visszaemlékezéseiben így ír az iskoláról.

„A Gazdasági Népiskola minden munkáját – elméleti és gyakorlati – végeztem. Az iskola létesítésében én húztam az első barázdát és mint olyannak az utolsót is! S nem is érzem azt különösnek, hogy ébren és álmomban is magam előtt látom az udvar közepén a 20 éves hatalmas nyárfákat, az akácot, a jó közepes fejlődésű gyümölcsöst, szőlőt. Magam előtt látom Csárdás, Dolfi, Sári, Makra lovakat, Bözske, Virák, Cifra teheneket. A tanya rendjét, amit a mindenkori segítségünkkel, a tan-személyzettel, a gazdasági alkalmazottakkal tudtunk olyanná tenni.”

A szakmai tantárgyakat 3–5 szaktanár tanította. A nevelésben részt vett egy-egy hitoktató.

Mint önálló népiskola valójában a régi ismétlő, majd később továbbképző népiskola szerepét töltötte be.

1941-től áttértek a mindennapos tanításra. A 2 éves időtartamú népiskola beilleszkedett az általános iskolai képzés VII–VIII. évfolyamainak képzési rendszerébe. (Az iskolán három évfolyam végzett.)

A rendes, ún. iskolai (nappali) képzés mellett különböző tanfolyamok megtartásával is foglalkozott az iskola. Háziipari, kézimunka, szabás-varrás stb.

Az iskola munkarendjét állami rendelkezés szabta meg. Az iskola fenntartója Gyoma község. A nevelők fizetését a Földművelésügyi Minisztérium folyósította. A két szerv közösen viselte a gyakorlati (begyakorló) munkához szükséges anyagok és eszközök beszerzésének költségeit.

Ez a képzési forma 1948 évben leállt. Az iskola átszervezésre került. Először ezüstkalászos tanfolyamok, majd állattenyésztő, gyapottermelő tanfolyamok indultak. A gépállomások megalakulásával különböző traktorvezetői képzés indult. (Kétütemű, négyütemű, majd négyütemű dízel traktorvezető-képzés.) Az iskola vezetője ekkor Buzás Gábor lett.

1953–54-ben közös igazgatású lett az iskola a dévaványai traktorvezető-képző iskolával. E kapcsolt intézet vezetője Setényi József volt.

1954 júliusában azzal az indokkal szűnt meg, hogy az iskola helyén Gyomai Járási Humán Kórházat alakítanak ki. (Ez különböző okok folytán meghiúsult.)

A mezőgazdasági szakképzés mindezek ellenére sem szűnt meg Gyomán. Az 1954-es leállítástól is tovább folyt a Gyoma község vezetőinek küzdelme a mezőgazdasági szakképzés folytatásáért, az iskola újraindításáért. Keresték a kapcsolatot szinte mindenkivel. Az Oroszázi Mezőgazdasági Technikum kihelyezett külső tagozatú osztályt indított Gyomán, majd Endrődön. A Gyomai Mezőgazdasági Gépállomás keretén belül traktorosképzés is indult.

1962. évben a Gyomai Gimnázium keretén belül 4 éves érettségit is adó Állattenyésztő Szakmunkás célú Szakközépiszkolai képzés indult. Célja az akkor széleskörűen terjedő politechnikai (főleg mezőgazdasági jellegű) szakmai képzés volt. Ennek keretében szarvasmarha-tenyésztő szakközépiszkolai képzés indult egy osztályban. Jellemző a mezőgazdasági szakképzés utáni törekvésre, hogy oly nagy létszámú osztályt kellett indítani, hogy az érettségi-képesítő vizsgáig 36 tanuló jutott el. E szakképzés vezetője a gimnázium keretében dr. Csókási Béla biológia szakos tanár, illetve dr. Gyökös Zoltánné mezőgazdasági mérnök-tanár volt. A szakképzés szakmai, gyakorlati bázisát a Körös Állami Gazdaság és az akkor alakult Sárréti Tejüzem jelentette.

Új típusú mezőgazdasági szakmunkás- és mezőgazdasági szakközépiskolai képzés Gyomán, Gyomaendrődön

Az újraindításhoz kapott iskolaépület

A 75 éves mezőgazdasági szakképzésünk egyik kiemelkedő eseménye volt az 1966. évi újraindítás.

Az új alapító okiratot Békés Megyei Tanács V. B. 348/1. 1966. sz. határozata jelentette. A régi mezőgazdasági iskola épületeit ekkorra már más célra használták, így helyette az 1966-ban megszűnt Gyomai Járási Tanács, illetve Járási Rendőrkapitányság épületeit kapta meg az iskola. A két épület között húzódott meg az ún. Csányi-épület, mely közel két évtizeden át különleges szükségstanterem szerepét töltötte be.

Pár év múlva megvásároltuk a Gyomai Építőipari Szövetkezet székházát a berényi úton, ahol 60 férőhelyes fiúkollégiumot alakítottunk ki.

Ezen épületek átalakításához és új tanügyi berendezések beszerzéséhez a MÉM-től kaptunk jelentős pénzüsszeget, míg a bérkeretet és az éves költségvetés összegét a PM és MTVB biztosította.

Az iskola alapító okiratában a következő célok fogalmazódtak meg: Elsősorban Békés megye fiataljait felkészíteni a korszerű mezőgazdasági üzemek fizikai állattenyésztési feladatainak végrehajtására.

Iskolánk célja volt és ma is az, hogy teljesítményképes tudással rendelkező, elméletileg és szakmai gyakorlati oktatással megalapozott, biztos gyakorlati készséggel rendelkező szakmunkásokat képezzünk.

Iskolánkban hosszú ideig állattenyésztő szakképzés folyt. Kezdetben juhtenyésztő és baromfitenyésztő szakmunkásokat képeztünk. Mindkét szakterületen országosan is jó hírnevet szereztünk. Azután bővült a szakképzés a szarvasmarha-tenyésztő, a sertés-tenyésztő, illetve később a lótenyésztő szakmunkás képzéssel. Az integráltabb szakképzés megvalósítása céljából 1970-től az élelmiszeripari szakmák közül a baromfihús-feldolgozó szakképzést is felvállaltuk.

Az iskolánk beiskolázási körzetét, az iskolában tanított szakmák körét az MTVB javaslatára a MÉM, illetve az FM határozta meg. (Juh-tenyésztő szakmában az ország egész területe, baromfitenyésztő és lótenyésztő szakmában az egész Tiszántúl volt.)

A kollégium céljára átadott „szürkeház”

XIV. Georgikon napok Keszthelyen 1972. szeptember 1-2.

Vámos László igazgató
hozzászólása

SZAKMUNKÁSKÉPZÉS A SZOCIALISTA MEZŐGAZDASÁGBAN

A bevezető előadásban felvetett tények bizonyítják, hogy a magyar mezőgazdaságban a technikai bázis növekedése szükségessé tette a szakmává fejlődött mezőgazdasági munkával, a munkát végző ember szakértelmével való intenzív foglalkozást. Fontos ez annál is inkább, mivel a mezőgazdasági dolgozók részarányának és létszámának egyre gyorsuló csökkenése hazánkban is erősen érvényesül.

E tényező Magyarországon abból adódik, hogy a mezőgazdasági foglalkozású lakosság "előregedése" - a fiatal munkaerőpótlás csökkenő tendenciája miatt - igen gyors ütemű, valamint egészségesen fejlődő iparunk elvonó hatása ma is érvényesül. Példaként említem, hogy Békés-megyében 84.100 termelőszövetkezeti tagból 32.500 nyugdíjas és járadékos. Ez a tagok 38,6%-át teszi ki. Igen sok a nyugdíjérettek száma is.

A számok által takart tényeknek következménye, hogy az idősebb és képzetlen dolgozók - többségében - inkább a hagyományos szakmai feladatok követelményeit konzerválták. A kialakult és fejlődő új szakmai követelményeket - kellő és önálló szakmai gondolkodás hiányában - nem sajátíthatják el megfelelően. Ezzel is magyarázható, hogy termelési feladataikat nem tudják a követelményszintnek megfelelően emelni, sok esetben teljesíteni.

Felvetődik a kérdés: mit kell tenni, hogy a mezőgazdaság feladatát a jövőben is maradéktalanul betöltse?

- Mindenesetre növelnünk kell gazdasági és oktatási tevékenységeink összehangoltabb tervezését és szervezését.

- Az élelmiszer-fogyasztás szerkezetében végbemenő változások és a növekvő igények kielégítése parancsolóan írják elő számunkra az állati termékek fokozottabb mennyiségű előállítását, melynek megvalósítását az állomány növelésében és a termelés hatékonyságának fokozásában találhatjuk meg.

- Biztosítanunk kell tehát a fentiek értelmében a termelés minden szintjén - így a korszerű eszközökkel végzett fizikai feladatok végrehajtása területén is-, a dolgozók korszerű és teljesítményképes tudását. Az ember ugyanis csak megfelelő ismeretek, jártasságok és készségek birtokában képes a természet anyagait kellően hasznosítani.

Alapvető tényező a dolgozók hozzáértése, műszaki ismereti foka annak érdekében, hogy a modern technika által nyújtott lehetőségeket a mának és a jövőnek követelményszintjén hasznosítani tudjuk. Összegezve; a gazdálkodás eredményességét a jövőben döntően a szakértelem határozza meg, annál is inkább, mivel a mezőgazdasági munka igen sokoldalú, és legfontosabb termelőeszközei élőlények, melyek életritmusa meghatározza a munkavégzés optimális időpontját, valamint a munkát végző ember iránt támasztott követelményeket.

A szocialista mezőgazdasági nagyüzemek technikai és technológiai színvonalának gyorsütemű fejlődését, azok megfelelő és gazdaságos alkalmazását nagymértékben segítették élelmiszergazdaságunk vezetésének azon intézkedései, melyekkel - a bevezető előadásban is ismertetett - egységes szakmunkásképző iskolai hálózatot alakított ki. Ennek is eredménye az az egyre szélesedő üzemi felismerés, hogy a tudomány eredményeinek a termelés szintjén történő alkalmazása döntően

fűg a technikát mozgásba hozó, alkalmazó ember fejlődésé-
től.

Ma még igen alacsony a szakmunkások aránya, különösen az állattenyésztésben. Békés-megyében pl. 208 db. szarvasmar-
ha, 1.650 db. sertés és 1.350 db. juh jut egy szakmunkásra,
annak ellenére, hogy iskolánknak - a gyomai Mezőgazdasági
Szakmunkásképző Intézetnek - befogadó képességét jóval 100
% felett használjuk ki az állattenyésztő szakmunkások kép-
zése érdekében.

Igy a kívánt arányokat megközelítő szakmunkáslétszám kiala-
kítását felnőtt szakmunkástanfolyamok szervezésével segít-
jük elő. Sürgető feladat ez, mivel a szakmunkáshiány azt is
eredményezi, hogy a vezető szakembereknek túlzott aprólékos-
sággal kell a részfeladatokat irányítani, ellenőrizni. Így
természetesen szakmai elképzeléseiket hiányosan, vagy igen
sok többlet szakember-óra ráfordításával tudják megvalósi-
tani.

A kellő képzettséggel nem rendelkező dolgozók ugyanis a rá-
fordítás elemzéséből, értékeléséből levonható következteté-
seket nem látják, így a szakmunkásszintű tényezők, gondok
is a szakembert terhelik. Több helyen szakmunkáshiányra
vezethető vissza az is, - különösen a szarvasmarhatenyész-
tésben és juhtenyésztésben - hogy külön gondot jelent az
új technika és technológia bevezetése. A szakmunkásképzés
fejlődésével azonban e tényező egyre szűkebb térre korlá-
tozódik.

Szakmunkásképző iskoláink tevékenysége ma már sokoldalú,
z törekvései pedig sokirányúak. Munkájuk alapját képezi az
iskola és az élet, az elmélet és a gyakorlat kapcsolatának
egyre szorosabbá tétele. Célunk az új szakmunkásnemzedék -
szakmailag és társadalmilag igen fontos - pozitív tulajdon-

ságainak érvényre juttatása. Ez képezi ugyanis alapját annak, hogy a szakmunkás - mint fizikai feladatok, műveleti folyamatok végrehajtója - aktív elemévé váljék a mezőgazdasági üzemek munkaerőgazdálkodásának.

E folyamat üzeminkben megindult, s merjük remélni, hogy széleskörű megvalósulása egyre gyorsabb ütemű lesz.

Fontos feladatunk a jövőben - mely állattenyésztésünk fejlődésének egyik döntő alapját képezi - hogy a fiatalok pályairányításánál feltárjuk azokat az indítékokat, melyek találkoznak az üzemek, a népgazdaság, a szülő és a gyermek érdekeivel.

Ma már nincs más munkaerőtartalék, mint a felnövekvő nemzedék. A jövő feladataihoz tehát a szellemileg alátámasztott mozgóerőt onnan kell meríteni, s hogy azokat az indítékokat, melyek az élelmiszergazdasági szakmák felé irányítják a fiatalokat, feltárjuk-e, rajtunk múlik.

Rajtunk, akik az iskolákban és az üzemekben szolgáljuk jövőnk igen fontos ügyét. Különösen kiemelném az "üzemi pályaválasztási felelős"-ök munkáját, hiszen ők mutatják be a fiatalok leendő munkahelyét, a szakma szépségeit, érdekességeit. Munkájukat nagymértékben segítenék üzemekben szervezett ifjúsági szakkörök, melyek a fiatalok megnyerését, pályairányítását lennének hivatva támogatni. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a falum maradt fiatal azt kívánja, hogy élete ne különbözzék lényegesen a városra ment, ipari munkát végző kortársainak életétől.

Ha azt akarjuk, hogy a falum maradjon, akkor ezt a kívánásukat az eddiginél is jobban figyelembe kell venni a korszerű élet és munkakörülmények biztosítása területén.

Itt kívánom megemlíteni szakmunkásképző iskoláinknak azt a fontos tevékenységét, melyet a pályairányításnál és a szakma tanulását kezdő fiatalok nevelő és oktató munkájának megszervezésénél figyelembe kell venni.

Azt ugyanis, hogy a falun végbement társadalmi gazdasági változás ma már nem teszi szükségessé az általános iskolai tanulók mezőgazdaságban történő foglalkoztatását. E tény szocialista fejlődésünknek, a falusi élet gyökeres megváltozásának igen pozitív eredménye. Két dologban azonban különös figyelmet érdemel. Az egyik az, hogy a konkrét mezőgazdasági munka - annak élményeivel együtt - szinte ismeretlen az általános iskolát végzett fiatalok számára. Erre a pályairányítás előkészítésénél és megszervezésénél figyelemmel kell lenni. A másik, - mely szintén a fent megállapított tényből adódik, - az, hogy mezőgazdasági szakmunkásképző iskoláinkban az alapvető fizikai feladatok ismeretének hiányában kezdik meg a fiatalok tanulmányaikat. A szakmára és életre nevelésüket tehát ebből kiindulva kell a három éves tanulmányi idő alatt felépíteni. Csak így tudjuk végzős növendékeinket olyan szemlélettel ellátni, mely szerint szellemi és fizikai felkészültségük akkor lesz tartós és nagyjelentőségű élelmiszergazdaságunk számára, ha szakmai ismereteiket korszerű szinten tudják tartani, megismerve a tudomány és a technika alkotott újabb eredményeket és azokat szakmunkásszinten tudják tudják és akarják is a megvalósítás útjára vinni.

Jogos optimizmussal mondhatjuk, hogy a szakmunkásképzésben résztvevő fiatalok e kívánalmaknak megfelelnek, hiszen a szakmai ismereteken túl - hároméves munka alapján - magukkal viszik a falvakba és üzemekbe az általános művelődés igényét is. Az ifjúsági szervezeteknek pedig aktív segítői lesznek. Növendékeink olyan közösségi emberekké formálódnak, akik - a munka eredményessége szempontjából nagyüzemi szinten olyannyira fontos - jó közösség iránti igényt is magukkal viszik az életbe. Fenti tények a jövőben szélesebb lehetőséget adják annak, hogy e szakmunkásokra a szocialista brigádszervezések során jobban számítsanak üzemeink.

Annak érzékeltetésére, hogy a három év alatt milyen fejlődésen mennek át a szakmunkásképző intézetek növendékei, legyen szabad a gyomai Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézet 1971/72. tanévi adatait közreadnom. Összes növendékeink száma 320 fő volt. Megjegyzem, hogy tanulóink általános állattenyésztő, juhtenyésztő, sertésenyésztő, szarvasmarhatenyésztő és baromfitenyésztő szakmák között oszlottak meg. Az általános iskolából hozott iskolai tanulmányi átlag 2,9 volt. A 109 I. éves növendék 3,2-es, a 106 II. éves növendék 3,6-os és a 105 III. éves növendék szintén 3,6-os tanulmányi átlagot ért el a tanév végére. A 105 szakmunkásjelölt 4-es átlageredménnyel tett szakmunkásvizsgát. A vizsgázottak közül 94-en kezdték meg szerződött üzemükben szakmunkásfeladataiknak megfelelő tevékenységüket. Az üzemben időközben bekövetkezett ágazatváltozás miatt 4 tanuló szakmájának megfelelően más vállalatnál, 7 tanuló pedig szakmájától eltérő munkakörben helyezkedett el. A szakmán belül történő munkábaállásnak e tanulóknál sem lett volna akadály még lakóhelyüktől távol eső üzemekben sem, ha részükre üzemi szállást tudtak volna biztosítani. Tendenciájában e számokból is látszik, hogy az élelmiszergazdasági szakmukástanulók képzési rendszere megfelel a társadalmi elvárásnak.

Az 1961. évi iskolareform alapelveit képezi, s azokat megerősítve az MSZMP 1972 június 14-15.-i ülése is megfogalmazta, hogy "az oktatás korszerűsítése, a gyakorlattal való kapcsolatának erősítése, a szocialista nevelőmunka további javítása" az oktatási intézmények legfontosabb feladata.

Ebből az élet követelményeiből fakadó megfogalmazásból is adódik feladatunk, hogy állandóan erősítsük a gyakorlati oktatás lehetőségeit, növeljük hatékonyságát, az életre való konkrét előkészítő szerepét.

Szaktanulmányok feladatainkat tehát csak akkor tudjuk az üzemi igényekhez igazodva megoldani:

- ha az általános üzemi mozgást, fejlődést rendszeresen nyomon követjük, tőlük tájékozódunk és azokat tájékoztatjuk.
- ha tanulóinkat az alapok megtanítása után - több korszerű üzem munkafolyamataiba illesszük be, az általánosan alkalmazott és legkorszerűbb technikai berendezések és technológiai rendszerek megismerése, és a későbbi fejlődésre figyelemmel ebből adódó rugalmas alkalmazkodó - adott esetben átállási - képesség kialakítása végett. Ez természetesen csak akkor valósítható meg, ha az iskolának hatókörzetében sikerül az üzemekkel a kölcsönös érdekeinek megfelelő kapcsolatot kialakítani,
- a gyakorlati oktatás bázisai mindenkor az üzemek lehetnek. A növendékek az üzemi munkafolyamatok végzésébe, az üzemi munkarendbe, a munkahelyi légkörbe, a termelés egész folyamatába csak így tudnak maradandó gyökeret eresztetni. Az iskolának ezért mély szakmai és pedagógiai kapcsolatot kell kialakítani a tanüzemek és kísérő tanüzemek vezetőivel, szakembereivel és dolgozóival, akik a tanulók gyakorlati oktatását messzemenően tudják segíteni.

Az üzemi gyakorlatokat azonban - az állattenyésztő szakmákban - olyan alapozó gyakorlatoknak kell megelőzni, ahol alkalom van az ismeretek alapvető manuális feladatainak végrehajtására. E célt kell szolgálni a jól felszerelt iskolai állattenyésztési bemutatótermek, /pl. gépifejő tanműhely/ és bemutatótelepek /pl. üzemelő sertésállattenyésztő és hizlaló tanműhely/ stb.

A műhelymunkák lényege, hogy a tanulókat előkészítse

ismereteiknek a termelés üzemi folyamatában történő alkalmazására. Így elkerüljük a gyárszerű telepek termelésére gyakorolt esetleges negatív hatásokat. Ennek eredménye az is, hogy a mezőgazdasági vállalatok szívesen fogadják és várják növendékeinket gyakorlatra.

A következő fokozat a tanüzem telepén, vagy telepein végzett rendszeres tanüzemi gyakorlat. Itt a szakmai jártasságon túl, az alapvető szakmai feladatok végrehajtásában a készség fokáig kell eljutni, beilleszkedve az üzem munkarendjébe és munkafolyamatainak végzésébe. A tanüzemi gyakorlatokat kell e fokozatban kiegészítenünk több korszerű üzemben szervezett hetesi szolgálattal /mely az oktatás szervezetétől lehet rövidebb, vagy hosszabb szervezésű is./ Így válik lehetővé az egyes szakmák feladatmegoldásának többoldalú feltárása, és a szélesebb alapokon nyugvó ismeretek, jártasságok és készségek kialakítása.

A készségek és a képességek főleg az ismeretek rendszeres alkalmazása területén - annak széles rendszerében - alakíthatók ki, illetve fejleszthetők tovább. Ezért 3. éves növendékeink 5 hónapos összefüggő gyakorlatait jövő munkahelyeiken szervezzük meg. A tanüzemi gyakorlatokon túl, az ott szerzett tapasztalatokat is hasznosítva, itt nyílik számukra lehetőség az ismeretek alkotó alkalmazására, a képességek fejlesztésére, az élet igazi ritmusába való beilleszkedésre.

A gyakorlati oktatásnak a fentiekben vázolt rendszerét 1. évtől fokozatosan bővülő és a 3. év iskolai oktatásának időszakát kiegészítő tanulmányi utakkal tesszük színesebbé. Ezeknek célja, hogy a szakmának megfelelő ágazatról egy megközelítően teljes képet kapjanak a növendékek, miközben gazdaságpolitikai nevelési célkitűzéseink megvalósításához is hozzájárulunk.

Összegezve a fentieket; a szakmunkásképzésnek feltétele a képzés gyakorlatias jellege, mert a sokoldaluan és teljesítőképesen képzett szakmunkás lehet csak biztos bázisa a korszerű, szellemi munkával párosult, fizikai feladatok végrehajtásának.

A jövő szakmunkásnemzedékének nevelése során a következő fontos tennivalókra kell még alapos figyelemmel lennünk.

1./ Olyan szakmunkásokat vár a gyakorlati élet, akik megértik és magukévá teszik, hogy a szocializmusban az érvényesülés alapja a munka, és az igazi személyes boldogulás csak a közösség érdekeivel összhangban található meg. Ezt kell, hogy tapasztalják az üzemi gyakorlataik során is. Ennek elérése a szakmai oktató munkával párhuzamosan végzett rendszeres nevelő tevékenységgel valósítható meg. E nevelő munkának pozitív vagy negatív irányban aktív részei az üzemek is.

2./ A fejlődés mai szakaszában tovább kell haladni azon az úton, mely az általános alapok oktatásával olyan szakmunkások képzését van hivatva megoldani, akik tudásukat többoldaluan, és több rokon szakmában tudják alkalmazni. Ismereik birtokában igényük az önművelés, tudnak az ujjal együtt haladni, és képesek az általános alapokra a szakma változó gyakorlatát ráépíteni. Hogy növendékeink ennek megfeleljenek, bátran ki kell szűrniük a jelenleg oktatott ismeretanyagból az igazi szakmunkásfeladatokat, s azokat alaposan és körültekintően kell elsajátíttatni. El kell hagyni minden olyan ismerethalmazt, mely gátolja "a tanulók önálló gondolkodási készségének fejlődését".

3./ A nagyüzem keretében végzett munka speciális ismeretek megszerzését és alkalmazását igényli. Ez az igény a techni-

kai fejlődéssel, az egyre korszerűbb gazdálkodási módszerek alkalmazásával csak növekszik.

Az általános alapok oktatása során tehát a speciális feladatok végrehajtásához való rugalmas alkalmazkodóképességet is ki kell alakítani a fiatalokban. Ezt szolgálhatják az ilyen céllal szervezett hetesi gyakorlatok és különböző iskolai szakkörök, melyek a jövő iskolájában az eddiginél is szervezettebb részévé kell, hogy váljanak az oktatás folyamatának.

4./ Iskoláink döntő feladata, hogy a növendékek a legkorszerűbb tartási, tenyésztési, hizlalási, - általában termelési - eljárásokat sajátítsák el. A végzett szakmunkások tevékenységi körükben az önálló munkavégzéshez szükséges képességekkel rendelkezzenek. Ennek megvalósítása csak a tanítandó anyag állandó korszerűsítésével, annak a gyakorlati élettel történő rendszeres összehangolásával érhető el. Ez minden iskolának, tanárnak, szakembernek következetesen végrehajtandó feladata. Megoldása az iskolai gyakorlatokba történő beillesztés mellett ilyen irányú tanulmányi utakkal, valamint az iskola és az új módszereket és technikai berendezéseket alkalmazó üzemek által is szerkesztett kiadványokkal, tankönyvpótló jegyzetekkel valósítható meg.

A közoktatási rendszerünkbe beillesztett élelmiszergazdasági szakmunkásképző iskolák és az üzemek közötti munkakapcsolat igen egészségesen fejlődik. Az üzemek egyre jobban törődnek a nálunk tanuló fiatalokkal, tájékoztatásunk alapján figyelemmel kísérik fejlődésüket. Gyarapodik azon üzemek száma is, melyek társadalmi tanulmányi ösztöndíjat adnak a fiataloknak. Mutatja ezt az a tény is, hogy pl. a gyomai Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézet tanévzáró ünnepségén 42 tanulónknak adtak az üzemek pénzjutalmat.

Jövőbeni feladatainkat tükrözi az a Békés-megyei adat is, mely szerint a husprogram keretében a termelőszövetkezetekben 23 szakosított sertéstelep és 14 tehenészeti telep építése van folyamatban. Ezek megvalósítása 5.000 tehénférőhellyel, 10.000 kocaférőhellyel és 91.000 hizóférőhellyel növeli a korszerű férőhelykapacitást. A teljes üzembelépés után a hizottsertés kibocsájtás 182.000 db. lesz. A fentiekben túl természetesen szakmunkásigény szempontjából számolni kell a nagyszámu korszerűsített telepekkel is. Intézetünk a többesres állattenyésztő szakmunkásigény kielégítéséhez - szükös lehetőségei mellett - 703 fiatal szakmunkás képzésével /ebből 510 volt Békés-megyei/, 373 felnőtt szakmunkás és 450 betanított munkás kibocsájtásával tudott hozzájárulni.

Feladataink tehát parancsolóan meghatározottak. Társadalmi és üzemi összefogással tovább bővíteni az ifjusági képzés lehetőségeit, feltételeit, és a szükséges mértékben folytatni a felnőtt dolgozók oktatását.

Rövid hozzászólásomban nem mulaszthatom el annak megerősítését, hogy a jövőben szakosító tanfolyamokon és rövidebb - speciális feladatokra előkészítő - céltanfolyamokon rendszeressé kell tenni a mezőgazdaság fizikai dolgozóinak, szakmunkásainak továbbképzését. Élelmiszergazdaságunkban termelőerővé vált a tudomány.

A fejlődésnek ebben a szakaszában élő és dolgozó embereket segitenünk kell tehát az új technológiák területén való eligazodásban. A továbbképzés jelentőségét csak növeli az a jövőbeni igény, mely egyes területeken a szakmák további közelítésében jelentkezik, a termelő üzemek elsődleges feldolgozó tevékenységének kiszélesedésével /pl. baromfitenyésztő - baromfihusfeldolgozó/. Iskoláink a fel-

adatokra fel tudnak készülni. Biztos vagyok abban, hogy ennek megvalósítása az üzemekben is széleskörű erkölcsi és anyagi támogatásra talál.

A termelés szolgálatából eredően és célratörően fejlődő élelmiszergazdasági szakmunkásképzésünk része a további társadalmi felemelkedésnek. Bár az anyagi érdekelttség is igen lényeges szerepet játszik abban, hogy kik válasszák az élelmiszergazdasági szakmákat élethivatásul, mégis abban kérjük minden állami és társadalmi tényező segítségét, járuljanak hozzá a benne dolgozó emberek társadalmi megbecsülésének fokozásához. Ennek lehet eredménye, hogy több fiatal vezethessünk élelmiszergazdaságunk területére, akik ott megtalálják a képességüknek és teljesítményüknek megfelelő hivatást.

Az eleki kihelyezett tagozat

1970-től 1988-ig iskolánkhoz csatolták az addig önállóan működő Eleki Mezőgazdasági Szakiskolát. Ott 8–10 fős tanerővel, 13–14 nem pedagógus dolgozóval folyt a szakmunkásképzés 60–100 tanuló részvételével.

Az eleki iskola addigi igazgatója, Eleméri Antal megértéssel fogadta az egyesítést és sokat tett az iskolai oktató-nevelő munka további magas szinten tartásáért. 1976-tól súlyos betegsége miatt vonult nyugdíjba. Helyét Krizsán György mezőgazdasági mérnök-tanár, a kihelyezett tagozat vezetője vette át. E kihelyezett tagozaton is sok szép siker született.

Az oktató-nevelő munka irányítását, a gazdálkodás irányítását és a pénzügyi feltételek biztosítását az anyaiskola (Gyoma) látta el. A két iskola együttműködése igen eredményes volt, példaként szerepelhet ma is iskolánk előtt. A gyomai iskola – mint anyaiskola – nem „gyarmatként” kezelte a 70 km-re fekvő eleki iskolát, hanem az iskola szerves részének tekintette. E kihelyezett tagozat tárgyi és személyi feltételei e 18 év alatt alakultak ki igazán. Együtt értünk el szép ered-

ményeket és együtt kaptuk meg az országos elismeréseket, illetve a megyei kitüntetések.

Az iskola fenntartója 1973. december 31-ig az MTVB Mezőgazdasági Osztály volt. A 6/1973. MüM számú rendelet alapján 1974. január 1-jétől a MTVB Művelődésügyi Osztálya vette át. 1984-től a Gyomaendrődi Városi Jogú Nagyközségi Tanács, majd ennek jogutódja, a Gyomaendrődi Városi Önkormányzat.

1987-től a szakmunkásképzés mellett – azzal párhuzamosan – indítottuk a szakmunkás célú szakközépiskolai képzést is. Az iskola tantestülete ekkorra már éretté vált a magasabb szintű képzéshez is. Maga a tantestület készítette el az 1810. sz. Kisállattenyésztő szakközépiskolai képzés tantervét, mely alapján még ma is folyik képzés az iskolában.

Az iskolánk fennállása óta, különösen az 1966. évi újjáalakulása óta sokféle néven szerepelt. Ezen címekben akartuk kifejezni, hogy mit is tanítunk az iskolán. Leghosszabb időtartamú volt a 10. Sz. Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakmunkásképző Intézet cím. Az intézet szó azt is kifejezte, hogy az iskolai szakmai képzés kollégiumi elhelyezéssel is párosul. Továbbá azt is, hogy az iskola körzetének felnőtt szakmunkásképzési központja is.

A kollégium célja és rendeltetése elsősorban az otthon pótlása és ezzel együtt a gondolkodás, az igényesség alakítása, illetve az emberre nevelés volt.

A kollégiumi épületeink kicsinyek és szinte mindig túlszűfoltak voltak. Ennek ellenére a kollégiumi élet mindig tartalmas volt. A leánykollégium otthonossága országos hírűvé vált. Gyönyörű, saját készítésű népi hímzésekkel díszítettük. Néptáncsoportunk, citerazenekarunk, színjátszócsoporthozunk szerepelt hazai és nemzetközi színpadokon egyaránt.

A felnőttképzésben az ország iskolái között a fő helyen álltunk. Sok ezer felnőtt tudott az állattenyésztő szakmában, illetve a baromfi-hús-feldolgozó szakmában különböző rangú bizonyítványokhoz jutni. (Baromfigondozó, juhgondozó, sertésgondozó, szarvasmarha-gondozó, gépi fejő, keltetőgép-kezelő betanított munkás képzés.) Baromfi-tenyésztő, juhtenyésztő, szarvasmarha-tenyésztő, sertéstenyésztő, valamint baromfi-hús-feldolgozó szakmunkás szakmákban állami érvényű bizonyítványok megszerzéséhez adtunk sokoldalú segítséget. Ezen üzemi, vállalati tanfolyamok és a szakmai vizsgák szervezésében maradandó érdemeket szerzett az iskolának Szűcs János mezőgazdasági mérnök-tanárunk.

Múlt és jelen

AZ ISKOLA EDDIGI IGAZGATÓI:

Pajor Gyula	1922–1946
Buzás Gábor	1949–1953
Setényi József	1953–1954
Hunya Alajos	1967–1968
Vámos László	1968–1973
Szitó József	1973–1976
Urbán Vince	1976–1988
Hankó Faragó Mihály	1988–1991
Bere József	1991–1992
Gubucz József	1992–

AZ 1922. ÉVI INDULÁS TANÁRAI:

Barabás Mária
Bíró Teréz
Csernus Sándor

AZ 1967. TANÉV ÚJRAINDULÁS TANÁRAI:

Bacsa Boldizsár	Lichtenstein Edit
Gubucz József	Lichtenstein Katalin
Hunya Alajos	Szűcs János
Kára Menyhért	Varga Ferenc
Varga József	

Gazdasági vezető: Katona Józsefné

AZ 1996/97. TANÉV NEVELŐTESTÜLETÉNEK TAGJAI:

Bogdán Ferenc	mg. műszaki-tanár, koll.vez.	1989
Csák Magdolna	középiskolai tanár	1989
Davidovics László	középiskolai tanár	1995
Davidovics Angéla	középiskolai tanár	1995
Dr. Dávid Imre	mg. mérnök-tanár, ig.h.	1992
Fekécs László	mg. műszaki tanár	1989
Gál Imre	mg. mérnök-tanár	1989
Hangya Lajosné	mg. üzemmérnök	1992
Izsó Lajos	műszaki tanár	1974
Hunya Elek	mg. mérnök-tanár, gyak. okt. vez	1992
Kalmár László	műszaki tanár	1984
Kohn Sándor	középiskolai tanár	1993
Kovács Károly	középiskolai tanár, ig.h.	1977
Kovács Mihály	halászati szaküzemmérnök	1994
Kruchióné Hunya Adrienn	középiskolai tanár	1996
Lichtenstein Katalin	mg. mérnök-tanár	1967
Molnár István	agrármérnök	1991
Oláh Jánosné	műszaki tanár	1980
Pfeifer György	mg. műszaki tanár	1991
Roósz Ádám	műszaki tanár	1993
Sike Istvánné	középiskolai tanár	1992
Sipos Dezső	középiskolai tanár	1992
Szilágyiné Katona Edit	középiskolai tanár	1979
Tímár Éva	általános iskolai tanár	1996
Tóth András	műszaki tanár	1977
Tóth Lajos	mg. üzemmérnök	1993
Vargáné Varczába Éva	tanító	1977
Várfi András	agrármérnök	1997
Zöldné Pap Klára	általános iskolai tanár	1994

ÓRAADÓK:

Csák György	Magyar Béláné
Dr. Farkas Zoltán	Német József
Dr. Jánosik Bertalanné	Szujó Lajos
Kovács Gáborné	Szujó Lajosné
Urbán Vince	

GAZDASÁGI, ÜGYVITELI ÉS ADMINISZTRATÍV DOLGOZÓK:

Kiss Józsefné
Kovácsné, Lövei Anna iskolatitkár
Putnoki Sándorné
Szujó Anna
Rudner Balázné gazdasági vezető
Véha Illésné

AZ ISKOLAI OKTATÁST SEGÍTŐ, KISZOLGÁLÓ TECHNIKAI ALKALMAZOTTAK:

Balogh Imréné	Iványi Elekné
Csath Imréné	Jakab József
Csizmadia Istvánné	Karbiner Imre
Czikkely Imréné	Kulik Zoltánné
Dógi Ferenc	Látkoczki Lajos
Erdős Dániel	Magyari Jánosné
Farkas Elekné	Munkácsi Lászlóné
Gellai Bálint	Oláh Lajosné
Gonda Ferencné	Papp András
Hanyecz Imre	Polányi József
Hegedűs Vendelné	Szabó Sándor
Herter Mártonné	Szakálos Máté
Hunya János	Timár Zsolt
Izsó László	Tóth István
Izsó Lászlóné	Török Jánosné

Tanáraink, dolgozóink állandóan a mezőgazdasági szakoktatás megújításáért dolgoztak. Igyekeztek alkalmazkodni a mezőgazdasági termelés váltakozó igényeihez. A szakmai munkaközösség – az iskola-vezetés által kezdeményezett, vagy a felettes hatóságok kérésére, illetve kiírt pályázatok megvalósítására –, mindenkor lelkesedéssel vállalkozott:

- iskolai tantervek készítésére,
- kísérleti tantervek kipróbálására,
- szakmai tankönyvek, tankönyvpótló jegyzetek megírására.

A jövőbeni szakképzés elősegítését szolgáló Országos Képzési Jegyzék bevezetéséhez kidolgoztuk a baromfi- és kisállattenyésztő, valamint a juhtenyésztő szakképesítés szakmai és vizsgáztatási követelményeit. Részt vettünk a központi programok elkészítésében. Kidolgoztuk a baromfitenyésztő-, és a juhtenyésztő szaktechnikus szakképesítés szakmai és vizsgáztatási követelményeit.

Az Agrárkamara felkérésére kidolgoztuk a juhászmester és a baromfitenyésztő mester képzés és vizsgáztatás szakmai és vizsgakövetelményeit.

Az 1996/97-es tanév osztályai:

IX/A

Sipos Dezső
osztályfőnök

Ács Imre	Fülöp Beáta	Nagy László
Bartók Zoltán	Gráfik János	Popovics László
Bere Márta	Gregor Noémi	Sechna János
Bornai András	Hegedű Anita	Szabó Rudolf
Balázs András	Jenei János	Szabó Tibor
Csiki Gábor	Katona Emese	Szabó Zoltán
Dundler Izabella	Kiss Jenő	Szász Csaba Bernád
Erdő Krisztián	Kukri Gyula	Udvarnoki János
Filyó Sándor	Laskai Róbert	Vágó Ferenc
Fodor Marianna	Mátyus Ferenc	Vári Zoltán

IX/D

Fekécs László
osztályfőnök

Bokros Tibor Norbert	Gyöngyik Pál	Nagy Róbert
Agárdi Zsolt	Hajdú Gyula	Péterfi Krisztina
Benyó Mihály	Hartmann Árpád	Seregély András
Csató Sándor	Juhász Zsolt	Sipos Katalin
Csengeri András	Kiss János	Szabó Roland
Domokos Tibor	Kiss Sándor	Takács Norbert
Fekete Bence	Kókai Zoltán Zsolt	Tímár Zsolt
Gáll Norbert	Lakatos Krisztián	Tóth Attila
Gombos József	László Zsolt	Tóth László
Gyémánt Tamás	Molnár Mihály	Túri József
		Varga Krisztián

IX/E

Davidovics László
osztályfőnök

Bahus Csaba	Fábián Tibor	Nagy Attila
Bahus Zoltán	Fodor Attila	Palkó Zsolt
Balázs István	Géczi Roland	Pallagi Attila
Balázs Márton	Guledza Sándor	Péterfi Sándor
Bánfi Gábor	Ivánka András	Sallai János
Baranyi Ágnes	Kiss Gábor	Szócs Ferenc Csaba
Czirják Csaba	Kondor István	Tóth Géza
Csavar Zoltán	Lestyán János	Zán Sándor
Dóka Sándor	Máji Sándor	Zsögön Géza
Dudics István	Mojzi Gyárfás	

IX/G

Oláh Jánosné
osztályfőnök

Ábrahám Zoltán	Kiss Hajnalka	Séllei Lajos
Adamik Attila	Kiss Péter	Sipos Melinda
Balogh Edit	Lukács Ferenc	Stift Viktor
Cseh Zsolt	Nagy János Tamás	Szilágyi Tibor
Csontos Zsigmond	Nyerucza Mónika	Szollár József
Dobos Richard	Ökrös Lajos	Szucsigán Karolina
Farkas Csaba	Patkós Péter	Túri Mónika
Forrás Mihály	Petényi László	Valuk Csaba
Hímer Beáta	Plavec János	Varjú Szabolcs
Jeges László	Rózsa Szabolcs	Végh Ildikó

X/A–B
Gál Imre
osztályfőnök

Ágoston Brigitta	Galambos Imre	Palyusik Gábor
Bacsó Imre	Hajdú Zsolt	Rigó Balázs
Bezsei János	Harmati László	Rusznák Ágnes
Bukva Gabriella	Kádár Zsanett	Szakálos Ágnes
Cser Diána	Korbely Anita	Szemerédi Judit
Csikós Attila	Krucsó Balázs	Tóth Angelika
Erdélyi Gábor	Moller Gyula	Tusjak Brigitta
Farkas Róbert	Nándori Emese	Váradi Emília
Farkasinszki László	Orosz Hermina	Zsombok Anikó

X/D
Lichtenstein Katalin
osztályfőnök

Arany István	Hamza István	Nagy Lajos
Balogh Attila	Hegedűs Imre	Patkós Imre
Barta Krisztián	Jóni Viktor	Rau Csaba
Csányi János	Kerekes Antal	Sáfrán Attila
Gladcsenkó Csaba	Magyar Attila	Sebestyén István
Győző Zoltán	Mezei István	Sipos Ferenc
		Sipos Tamás

X/E
Tóth András
osztályfőnök

Bíró Attila	Lehóczki Krisztián	Prekup Melinda
Czakó József	Lenkes Beáta	Simon Tamás
Fazekas István	Makkai Ferenc	Szabó Imre
Gál László	Mészáros Viktor	Szilágyi Endre
Kiss Csaba	Mezei Antal	Tóth Sándor
Kiss Irén	Németh Éva	Varga Ildikó
Kovács Amelita	Pataki János	

XI/A–B
Csák Magdolna
osztályfőnök

Bari Zsolt	Hornok Éva	Palaticki Szilvia
Bereczki Pál	Jákói Zoltán	Sáfri Attila
Biriszló Anikó	Kállai Szilvia	Sebestyén Mónika
Buza Tamás	Kiss Lajos	Szemerédi Andrea
D. Kovács Mónika	Kovács Anikó	Szigeti Szilárd
Farkas Krisztián	Lengyel Krisztina	Tímár Csaba
Fekécs Gábor	M. Kovács Mónika	Tóth Zoltán
Földesi Márta	Majoros Zsolt	Zámbó Melinda

XI/D

Roósz Ádám
osztályfőnök

Arany Zoltán
Balázs Attila
Bugyik Csaba
Diósi Attila
Érsek Gyula
Farkas Róbert

Juhos János
Kólya Attila
Krucsó Róbert
Molnár Ferenc
Sebők Róbert
Tari Attila

Tarr Sándor
Tóth Zoltán
Turbucz Péter
Varjú Gábor
Veres Attila

XI/E

Sike Istvánné
osztályfőnök

Ács Emese
Balogh Mónika
Barta Sándor
Csató Gábor
Fábián Tibor
Fodor Mónika

Gyermán Endre
Kurucz Péter
Magyar Katalin
Miklovicz Erzsébet
Németh Erika
Nyári Attila

Pásztor József
Szeleczkei Ágnes
Szeleczki Eszter
Szilágyi Róbert
Zahorán Mátyás

XII/A
Hunya Elek
osztályfőnök

Ágoston Balázs	Klimó Krisztián	Szabó Éva
Botka Erzsébet	Kókai Tünde	Szajkó Erzsébet
Csuka Mária	Kovács Noémi	Sztankó László
Dobos Johanna	Nagy Krisztián	Vadász András
Fekete Lajos	Nyerucza Attila	Varga Mária
Gömöri Zsuzsanna	Oláh János	Várdai János
Hricsovinyi József	Porubcsánszki Andrea	Vaszkó Viktor
		Vetró Krisztián

XII/B
Szilágyiné Katona Edit
osztályfőnök

Bárdos Tamás	Pelyva Péter	Tóth János
Bátori István	Purger Erzsébet	Tóth Tibor
Bukovszky Dóra	Rákóczi Péter	Tölcsér Zsuzsanna
Dévai Zoltán	Sánta Rózsa Barbara	Ujlaky Brigitta
Fodor Szilvia	Tóth Bernadett	Urbancsok Zsuzsanna
Kutnyák Ilona	Tóth Erika	

XII/F

Kalmár László
osztályfőnök

Ábrahám Anita	Kruchió Beáta	Pardi Krisztián
Aranyi Anita	Kurilla Zsolt	Pelyva Tímea
Barta Péter	Ladjánszki László	Pólya Anita
Bokros Zsolt	Látkóczki Éva	Rojik Zsolt
Csikós Andrea	Márkus László	Sélei András
Csorba János	Mihálik Mónika	Somogyi József
Gugolya János	Miklovicz Imre	Szarka Gábor
Herczegfalvi Annamária	Nagy Sándor	Szécsi Olga
Katona Gábor	Nagy Zoltán	Szítás Károly
Kmellár Zsuzsanna	Ónodi Robin Ákos	Tari Mónika
Komiszár Tímea	Óvári Tímár László	Tóth László

XIII/F

Davidovics Angéla
osztályfőnök

Csizmazia Gyula	György Károly	Papp Zoltán
Egri István	Gyuricza György	Pintér Eszter
Filyó Ignác	Juhász Tamás	Tímár Csaba
Gajdács Gábor	Kiss Endre	Tövisháti Zoltán
Gál Róbert	Koós Ferenc	Vida Hajnalka
Gera Marianna	Labáth János	Winter Éva
		Zabán Etelka

Élelmiszergazdasági Szakmunkások III. Országos Találkozója

Balatonfüred, 1972. május 22–27.

Az állattenyésztők versenyében
I. helyezést ért el Chrappán Mihály tanulónk
Néptánccsoportunk első,
irodalmi színpadunk III. helyezett lett
Szintén III. helyezést értek el leányaink atlétikában
Összesítve országos I. helyezést értünk el,
elnyerve ezzel a MÉM vándorzászlóját

Tanulóink sikerei az elmúlt évtizedek során

Az oktató-nevelő munkánkat fémjelzik az országos és a nemzetközi szakmai, valamint sportversenyeken elért eredmények, amelyek számos dobogós helyezést foglalnak magukba.

Ezek közül legfontosabbak:

– Szakma Kiváló Tanulója Országos versenyek (ezek közül egy nemzetközi és három országos szakmai verseny megrendezését magára vállalta az iskola),

– az Országos Szakmai Tanulmányi Versenyen való szereplések: az 1995. évi II. (Valyon László), az 1996. évi II. (Zagyi Gábor) és VII. (Horváth Sándor), valamint az 1997. évi VIII. helyezés (Bukovszky Dóra),

– különböző szakmai pályázatok kidolgozása (pl. a Guba Sándor emléktárgyversenyen 1997-ben elért eredmények):

Országos I.	Kiss Péter
	Kruchió Balázs
II.	Szabó Éva
III.	Petényi László
IV.	Porubcsánszki Andrea

– Az Országos Juhászversenyeken 14 alkalommal indultunk és 12-szer értünk el dobogós helyezéseket.

– A megyei tantárgyi versenyeken, a kulturális találkozókra és a középiskolák bajnokságokban számtalan értékes helyezést értek el tanulóink, öregbítve ezzel iskolánk hírnevét. Kiemelkedő eredmények születtek a 20 éve rendszeresen megrendezésre kerülő Mezőgazdasági Tanulók Nemzetközi Sportversenyein, amelynek egyik alapítója iskolánk is.

A hetvenes évek sikercsapata

Atlétika sportágban országos sikereket ért el: Dezső Zoltán és Szijjártó Piroska.

A két évtizedes eredmények egyik kovácsa Szabó Bálint eleki kollega.

Akiknek a 80-as években sokat tapsoltak

Kapcsolataink

Iskolánk kapcsolatrendszere egyre bővült. Belföldön az azonos profilú iskolákkal, a településen és azon kívül működő termelési egységekkel, külföldön csak iskolákkal. A kapcsolatteremtés sorrendje: Szlovákia, Lengyelország, Belgium, Ausztria, Franciaország. Kiemelt helyen pedig az ősi Nagyenyedi Bethlen Kollégiummal (ezen keresztül jött létre Nagyenyed és Gyomaendrőd testvérvárosi kapcsolata 1992-ben).

Tanulmányúton Ausztriában

Egy burgenlandi gazda farmján

Belgium – Liege, fogadás a városházán

Franciaország – Közös gazdaképző program

Az iskola tárgyi feltételei

Az eltelt 75 évet – ezen belül az utóbbi 31 esztendőt – kisebb megtorpanásokkal a felfelé ívelés jellemzi. Ezek közül néhány állomás:

- új tanügyi épület, tornaterem építése, sportudvar kialakítása,
- új tangazdaság megszervezése,
- kollégiumi férőhelyek számának gyarapítása tetőtér-beépítéssel.

Az elért eredmények mellett sajnos meg kell állapítani, hogy az elméleti oktatás feltételei kívánnivalót hagynak maguk után iskolánkban. Az előző tanévben használt 11 tanterem közül 5 szükségteremnek minősül. Ezen kívül hiányzik legalább 4 szaktanterem és az oktatástechnikai és szemléltetőeszköz-állományunk is csak mindössze 60 százalékosnak mondható.

Feltétlenül javítanunk kell a jövőben a kollégiumi felszereltségünkön is.

Az iskolai tangazdaság

Az iskola történeti áttekintésében is leírásra került, hogy az intézményben az 1970-ben jött létre az első kis tanüzem, melyet minitanüzemként becéztünk. Ez 120 m² alapterületű 3 önálló épületből állt. A baromfitenyésztő és a kisállattenyésztő szakosok részére nyújtott bizonyos gyakorló bázist. Ezért 1994–95-ös tanévben felszámolásra került. Helyette az iskola folyamatosan próbált – lehetőleg minél közelebb – tulajdonilag megszerezhető gyakorlati oktatásra alkalmas épületeket megszerezni. 1991-ben a Békéscsabai Állami Gazdaság kezelésében az ún. külső MAVAD-területet kértük és kaptuk meg gyakorlati oktatás céljaira. 1993-ban az iskolát fenntartó Gyomaendrőd Város Önkormányzatának támogatásával megvásároltuk a fenti gazdaságtól a belső MAVAD-területet is. Így az I. és II. sz. tanüzem alkotja ma az iskola tangazdaságát. A tangazdaság vásárláskori bruttó összértéke 20 millió forint volt. Az átvételkori állapotban nyilván nem voltak megfelelőek a tanulók gyakorlati oktatására, de alapot nyújtottak az elinduláshoz, a fejlesztéshez.

„Nekünk is mozdulni kell akár akarjuk, akár nem, s nehogy hátrafelé nyomattassunk, lépünk inkább előre”

(Széchenyi István)

A tangazdaság fejlesztéséhez legnagyobb segítséget a Belügyminisztériumtól kaptunk. A jelenlegi értéke meghaladja a 63 millió forintot.

A technika a gyakorlati oktatásban

A gyakorlati oktatás tárgyi feltételei az I. illetve II. sz. tanüzemben

I. sz. tanüzem

ÉPÜLETEK

Szociális épület – alapterülete 380 m², amelyben található két oktatóterem, diákszálló, szociális részleg, gondozói szoba, iroda, szerszámkamra, takarmánytároló és kazánház.

Baromfiól – alapterülete 240 m², amely baromfitartásra, tenyészttyúk- és brojlerhizlálásra egyaránt alkalmas és BIG DUTCHMAN technológiával van felszerelve.

Sertésól – 240 m² alapterületű, amely áll 20 ólból és a hozzá tartozó 20 akolból. Technológiával részben felszerelt. Alkalmazott etetési mód: nedves, száraz és kombinált. Tartási mód: mélyalmos. Korszerűsítésre, felújításra szorul.

Tárolóépület – alapterülete 960 m², amelyet szemes termény tárolására, abraktakarmány darálására és keverésére, illetve tömegtakarmány (széna) tárolására használunk.

Istálló – alapterülete 500 m². Juh, szarvasmarha, ló, szamár, kecske elhelyezésére szolgál.

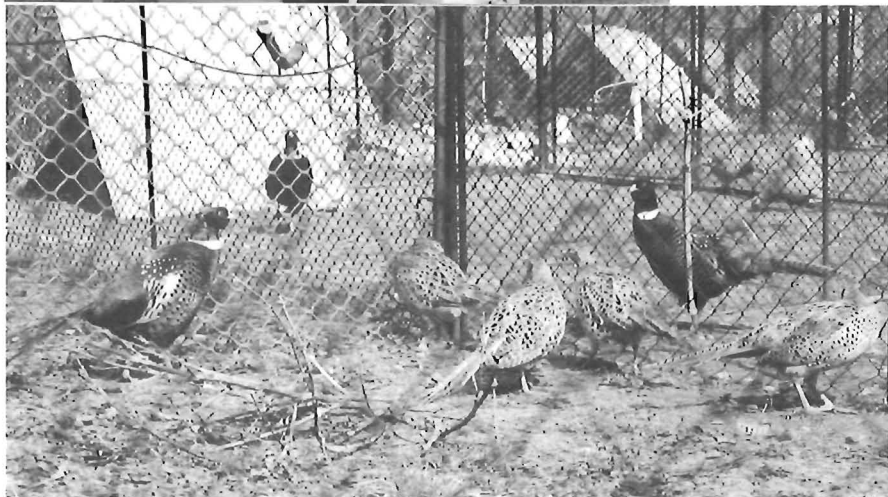
Tárolószín – alapterülete 460 m², amely erő- és munkagépek tárolására szolgál.

Az I. sz. tanüzem 5 ha területen fekszik. Körbekerített. A vízellátást saját fúrott kút biztosítja. Villannyal, szilárd burkolatú úthálózattal és crossbar telefontal ellátott. Fűtési rendszere Prímagáz.

Laboratóriumi
gyakorlat

Fácán
törzsállomány

II. sz. tanüzem

ÉPÜLETEK

Szociális épület – alapterülete 205 m², amely áll: két oktatóteremből, tanulószállásból, gondozói szobából, irodából, szociális részlegből és kazánházból.

Tanügyi épület – alapterülete 115 m², amelyben található 1 boncterem, 1 biológiai terem, labor, tanári szoba, szociális részleg, tojástároló, kazánház és a padlástérben galambház.

Gépműhely – alapterülete 460 m², benne található egy szerelő- és gyakorló gépműhely aknával, hegesztő- és lakatosműhely, kovácsműhely, asztalosműhely, iroda, raktár, szociális részleg és kazánház.

Garázs – alapterülete 205 m², 2 db autóbusz és 1 db mikrobusz garázsírozására alkalmas.

Állattartó volierek – kettő. Fedett terület 2x360 m². Lehálózott, szilárd burkolatú, zárt kifutó 4x350 m².

A II. sz. tanüzem 6,4 ha területen terül el körbekerítve, önálló vízelátási rendszerrel, szilárd burkolatú úttal és járdával, villanyhálózattal, crossbar telefonnal és 3 épülettömb egyedi Prímagáz fűtéssel rendelkezik.

A tangazdasághoz tartozó földterület:

85,5 ha saját, 20,6 ha tartós bérleti, 25 ha eseti bérelt földterület, melynek művelési módja a lehetőségeknek és a követelményeknek megfelelően módosul.

A gyakorlati oktatás szervezési módja a tangazdaságban:

Az iskolában a szakmai képzés keretében a gyakorlati oktatás három területen történik.

1. Az iskola tangazdaságában, az I. és II. sz. tanüzemben.
2. Tanüzemen kívül, külső, rendszeres gyakorló bázisokon.
3. Alkalomszerűen üzemlátogatásos tanulmányút formájában.

A két tanüzemben osztály-, illetve csoportszintű szaktanár által irányított gyakorlati feladatoknak kb. 50%-ára nyújt megfelelő lehetőséget.

A hetesi szolgálat teljesítésére ettől nagyobb arányban, mintegy 70–80%-ban. A tantervekben vannak olyan gyakorlati tananyagok is, amelyeket az iskolai tangazdaságban elvégezni nem tudunk. Ezeket külső gyakorlólhelyeken kell, hogy a tanulók megismerjék és jártasság, illetve készség szintjén elsajátítsák, begyakorolják.

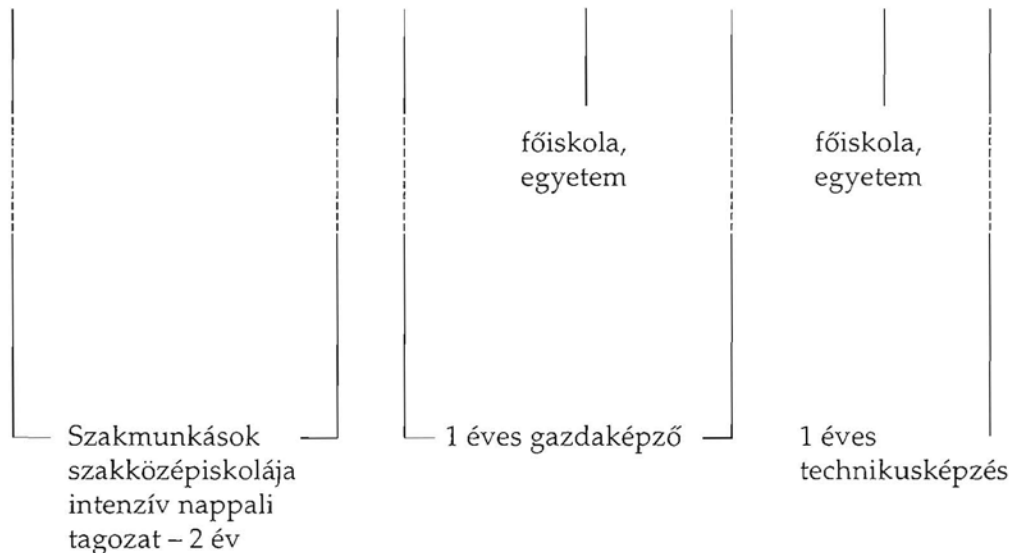
A szakmák gyakorlatban történő elsajátításában a külső gyakorló helyeknek jelentős a szerepe. A különböző alkalmazott technológiák megismerése teljesebbé teszi tudásanyagukat. Gazdagabb képet kapnak a gyakorlatból. Az életre való nevelés – különbözőségeket is tartalmazva – a valóság tényleges megismerését is szolgálja. Ezeket a gyakorló helyeket két csoportra osztjuk. Az egyik az alkalomszerű, de célirányos gyakorlati hely megválasztása. Ilyen az üzemlátogatás, a szakmai kirándulás, szakkiallítás stb. A másik a mindennapi termelő munkába bekapcsolással gyakoroltatás – az osztályok napi részvételével – illetve hetesi szolgálat formájában.

Jelenleg kilenc cég, illetve vállalkozó biztosít külső gyakorlólhelyet tanulóink számára – együttműködési szerződés alapján tanévenként vagy a képzési idő egészében.

A gyomaendrődi Bethlen Gábor Mezőgazdasági Szakközép- és Szakmunkásképző Iskolában oktatott szakmák és az ezekre épülő továbbtanulási, továbbképzési lehetőségek nappali rendszerben

<i>Oktatott szakmák:</i>	4 éves – általános mezőgazdasági szakmunkás (gazda)	3 éves – halász 3 éves – kisállat-tenyésztő és -feldolgozó	4 éves – kisállat-tenyésztő szakközép	4+1 éves – általános mezőgazdasági szakközép
--------------------------	---	---	---------------------------------------	--

79 *Továbbtanulási lehetőség felsőoktatásban:*

Továbbképzési lehetőség iskolán belül:

Az állattenyésztés fejlesztéséhez képzett szakmunkásokra van szükség!

A MÉM A MEGYEI TANÁCSOK közreműködésével széleskörű szakmunkásképző iskolahálózatot épített ki, és ezek az intézmények évről évre a tanulók tízezeit bocsájtják szárnyra, igyekeznek biztosítani a mezőgazdaság és az élelmiszeripar számára egyre sürgetőbb szakmunkás-szükségletét.

Iskoláink sikeres működése azonban csak akkor lehet teljes, ha a szakmunkástanulók az oktatás során valóban elsajátítják azokat az ismereteket, amelyekre a későbbiekben — a termelőmunka során — szükségük lesz, amelyeket annak érdekében tudnak majd hasznosítani, hogy a mezőgazdasági termelést korszerűbbé és gazdaságosabbá tegyék.

Az állattenyésztés fejlődése és az élelmiszeripar szerkezetében végbemenő változások arra serkentenek, hogy a szakosított állattartó és -tenyésztő telepek sorát növeljük. Ehhez pedig egyre több képzett — és a legújabb ismeretekkel is rendelkező — szakmunkás szükséges. Növelnünk kell a mezőgazdaságban dolgozók műszaki ismeretét, hiszen egyre több gép és berendezés kerül a termelésbe és ezek mit sem érnek megfelelő képzettségű kezelőszemélyzet nélkül.

Egyre több üzem isméri fel, hogy a tudományos és technikai eredményeknek a termelésben való felhasználásához jól képzett szakmunkásokra van szükség, ezek száma viszont egyelőre még nem sok. A jelenlegi helyzetben sokszor előfordul, hogy olyan gondok is a vezetők nyakába szakadnak, amelyeket egy szakmunkásnak is nyugodt lelkiismerettel meg kellene oldania — ha értene hozzá, és tudná: mit miért csinál... Ezek az esetek feleslegesen terhelik a vezetőket, elvonják őket olyan feladatoktól, amelyeket nekik kellene elvégezniük.

Szakmunkásképző iskoláink — így a miénk, a gyomai mezőgazdasági és élelmiszeripari szakmunkásképző is — azon fáradoznak, hogy eleget tegyenek küldetésüknek: olyan szakmunkásgárdát képezzenek ki, amely megfelel az iránta támasztott magas szintű követelményeknek. Kérjük egyben az üzemeket, segítsenek minket azzal, hogy a fiatalok pályaválasztásánál felelősségteljesen közreműködjenek, és józan szavakkal igyekezzenek fellátni előttük a pálya minden szépségét és nehézségét. Intézetünk várja azokat a fiatalokat, akik a baromfi-, szarvasmarha-, juh-, és sertés-tenyésztő szakmát választják élethivatásul.

ANNAK A TANÓBIZONYSÁGAKÉNT, hogy a tőlünk kikerülő szakmunkások megállják majd a helyüket a mindennapi termelőmunkában, szeretnénk utalni arra a nemrég kapott levélre, amelyet három volt tanulóink — a Palotási Állami Gazdaságban dolgozó Szilágyi Ágnes, Jakab Anna és Király Ilona — írt. Levélükben elmondják, hogy július elseje óta dolgoznak a gazdaság keletkezése óta; kezdő fizetésük 1400 forint volt, s ez a kereset a szociális juttatásokkal együtt ma már 100–900 forinttal egészült ki. Jó munkájukat elismeréseként januárban fizetés-emelésben részesültek. Kulturált körülmények között dolgoznak, naponta 12 forintért háromszori étkezést kapnak és szép munkaszálláson laknak: egy szobában hároman. Úgy érzik, hogy iskoláinkban megfelelő alapot kaptak jelenlegi munkájukhoz, munkatársaik szeretik, megbecsülik és segítik őket.

Vámos László
igazgató
Mezőgazdasági és Élelmiszeripari
Szakmunkásképző Intézet,
Gyoma

1 Gyoma, Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézet

A Mezőgazdasági Baráti Kör a leendő szakmunkások fóruma

Az ételmiszer- és fagyasztás szakoktatási intézményei közül a gyomai Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézetben is — ahol állattenyésztő, kislállattenyésztő és baromfi-hús-feldolgozó szakmunkásokat képeznek — megalkult a Magyar Mezőgazdaság Baráti Kör.

A szaklap tankönyvpótló is

A baráti kör alakuló ülésén felszólaló tanároknak — többek között Lichtenstein Katalin és Varga Ferenc — arról beszéltek, hogy néhány tantárgy oktatásánál — mivel a tankönyvek elavultak — a Magyar Mezőgazdaság tankönyvpótlóként használják. A lapban közölt korszerű termelési eljárásokat, módszereket az oktatók az elméleti és gyakorlati előadások anyagába mindig beépítik, a cikkekre felhívják a tanulók figyelmét. Ebben a szakmunkásképző intézetben gyakorlati váli, hogy az egyes tantárgyakhoz kapcsolódó szakcikkeket (például a szarvasmarha-tenyésztés időszéri kérdéseivel, a takarmányozási technológiákkal, az üzem- és munkaszervezéssel összefüggő frások) az órakra való felkészülés időben tanulmányozzák, elemzik a tanulók, sikeres beszámolás esetén jutalmuk — az adott tantárgyból egy-egy jeles osztályzat — sem marad el. Ez mindenképpen arra ösztönzi őket, hogy minél több, a tantárgyhoz, a témához kapcsolódó szakcikket olvassanak el.

Elismerően szóltak arról, hogy egy-egy termelési folyamat bemutatásakor hozzájárul a technológia gazdaságosságát összefüggéseit, és egyértelműen hasznosnak tartják azokat az információkat, amelyeket lapunk mellékleteiben közreudunk.

A gyomai Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézet oktatói és tanulói olyan kérésekkel fordultak szerkesztőségünkhez, amelyek feltétlenül segítenek az oktató-nevelő munka hatékonyságának fokozását, a javaslatok realizálása hozzájárulna a szakmai ismeretek további bővítéséhez. Az intézmény szakfellegnek megfogalmazták, hogy még több takarmányozási kérdésszerűtől szólnunk, hasznos lenne, ha több írás elemezné éppen a szarvasmarha-tenyésztési programmal összefüggésben a réti-legelőgazdálkodás korszerű módszereit. — A szakoktatók, de a gyakorlati mezőgazdászok is bizonyára öröm-

mel vennék a hazánkban is megvalósítható, jól bevált külföldi tapasztalatokat, eljárásokat — mondották. Több juhnyelésztési, baromfi-tenyésztési állattenyésztésügyi, tejgazdálkodási közös vállalkozás működéséről szóló cikket várnak.

— Tanulásunkat megkönnyítené — fogalmazta meg társai véleményét is Dávid János 11. éves tanuló (akit a találkozó végén a Magyar Mezőgazdaság Baráti Kör tükörképe választottak, s akinek feladata lesz időmunként a kör munkájáról tájékoztatói szerkesztőségünk) —, ha a szakosított állattenyésztési telepek technológiáiról, gépeiről, berendezéseiről közölt fotók olykor-olykor egy-egy kisebb részletet is ábrázolnának, tehát még szakmaiabbak legyenek a képek.

A szakmunkások élet- és munkakörülményeiről

Nagyon izgalmas kérdés a mezőgazdasági szakmunkások társadalmi megbecsülése, az üzem belüli és kívüli társadalmi rangjuk iránt többször szóba került a gyomai találkón. A leendő szakmunkások — köztük talán a legszenvedélyesebben Sebők Magdolna 11. éves tanuló — kéri, hogy a fiatal agrárszakemberek gondolj melletti időnként szólnak a fiatal, pályakezdő szakmunkások élet- és munkakörülményeiről. Arról, hogyan illeszkednek be az adott üzem életébe, hogyan állják meg helyüket választott szakmájukban, ténylegesen biztosítanak-e számukra szakmunkaköröket, érvegyesül-e, és milyen formában a szakmunkások anyagi elismerése. Tüdni szeretnének — mondották többen is — milyen gondokkal, szemlélettel kell nekünk is megküzdünk, hogyan lehet azokat megoldani. A jó példák, kezdeményezések, módszerek bemutatása

mindenképpen hasznos lenne, segítené az új szakmunkásoknak a pályakezdés első időszakaiban. Bizonyára célszerű lenne — vélekedtek, ha a lap foglalkozna a szakemberek és a szakmunkások kapcsolatával.

Ugyancsak több felszólaló említette, hogy néha-néha bemutatnának egy-egy szakmunkásképző intézetet, elemezhetnék az ott folyó oktató-nevelő munkát, az elméleti és gyakorlati oktatás korszerű módszereit bizonyára más szakmunkásképző intézetben is megvalósítható.

Ebben a témakörben mondott véleményét, adott ötletet Vámos László igazgató. Hangsúlyozta, hogy a különböző növénytermesztési, gépészeti, állattenyésztési, üzemszervezési, növényvédelmi eljárásokat ismertető cikkekből célszerű lenne utalni a szakmunkások feladataira, a termelésben beállított szerepükre. Továbbá javasolta, hogy az ifjúságpótlókat témájú írásokban alkalmanként szólnak a szakmunkásképző intézetben folyó, valamint az ifjúsági törvény végrehajtásáról, az üzemekben való érvényesüléséről, megvalósulásukról.

Összegeve

Jólétséget értes volt hallgatni a gyomai Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézet oktatóit, diáktársait, akik hozzájárulásaikkal kimondatlanul is hangsúlyozták: javaslataikkal, ötleteikkel szeretnék elősegíteni, hogy a Magyar Mezőgazdaság szerkesztősége a lap sajátos eszközeivel járuljon hozzá a mezőgazdasági szakmunkásképző intézetekben folyó oktató-nevelő munka hatékonyságának fokozásához. A javaslatoknak, a lehetőségekhez képest igyekezzünk helyt adni. Annál is inkább, mert — amint a találkozó végén elhatározták — a megalkult Magyar Mezőgazdaság Baráti Kör a leendő állattenyésztő, kislállattenyésztő és baromfi-hús-feldolgozó szakmunkások fóruma lesz, a baráti kör munkája a szerítés, a juh- és a pulyka-tenyésztő szakkör tevékenységének részévé válik. A gyomai Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézet tanulóinak határozott szándéka: tanulmányukat befolyásoló lapunk propagálói, a közeli, korszerű termelési módszerek megvalósítói kívánunk lenni a nagyüzemekben.

Dékány Sándor

MEZŐGAZDASÁGI-ÉS ÉLELMISZERIPARI SZAK- MUNKÁSKÉPZŐ INTÉZET

A-B						C				D				
79 -				TALÁLKOZUNK										
- 82					87 - BEN									

Mezőgazdasági Tanulók Nemzetközi Sportversenye

Megjelent a „Gyomaendrődi sporttalálkozó '91” újságban

Irány Európa!

– A gyomaendrődi Bethlen Gábor Mezőgazdasági Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola immáron hatodik alkalommal adott otthont a mezőgazdasági tanulók nemzetközi sporttalálkozójának. A versenyek történetében ez a mostani verseny a tizenkilencedik volt. Gyomaendrődön 8 iskola 240 tanulója versenyzett. A sorozat 1973-ban kezdődött és sokat köszönhetünk Plaveczi Jánosnak, a MEDOSZ Békés megyei bizottsága titkárának, aki a támogatók között az első volt. Örülünk, hogy az ország jelenlegi gazdasági helyzetétől függetlenül az országos, a megyei, és a helyi szervek gazdálkodó egységek és vállalkozók megértették, hogy ennek a versenysorozatnak folytatódnia kell, ez a sporttalálkozó szerves része az ifjúságnevelésnek – mondta Gubucz József, a szervező bizottság titkára.

– Ezek a találkozók jó eszközei az iskolák közti kapcsolattartásnak és nemcsak sportszakmai téren. Egyben segíti a szomszédos országok népeinek barátságát, és bízunk abban is, hogy ezzel, ha közvetetten is, de hozzájárulunk az Európához való közeledéshez. A versenynek most is baráti sporttalálkozó jellege volt, ám a versenyt a tanulók komolyan vették. Ezt a sportágakon belüli események is jelezték. Az esős időjárás ellenére minden versenyszámot megrendeztünk. A résztvevő iskolák megegyeztek abban, hogy minden tavasszal Magyarországon, s minden ősszel külföldön mérik össze erejüket – mondta végül Gubucz József.

Farmernak lenni

Magyarországunk történelme szorosan összekapcsolódik a földműveléssel és szinte nem volt olyan sorsforduló, amely során ne éppen ez az ágazat húzta volna ki az országot a gazdasági kátyúból. Az újfajta földosztás, a vagyonnevesítés és a kárpótlás ma ismét lehetőséget nyújt arra, hogy a jogosan visszakapott földeken meginduljon a magángazdálkodás.

Am farmernak lenni nem egyszerű dolog. Egyrészt már a régi termelési eszközökkel, lóvontatta ekével és kiskaszával nem lehet eleget tenni a magas piaci követelményeknek. Másrészt, a földvisszaigénylők jelentős része idős, megtört ember. Ha valaki gazdálkodni tud, annak rendelkeznie kell megfelelő anyagi háttérrel és újfajta mezőgazdasági ismeretekkel. Olyanokkal, mint például korszerű mezőgazdasági gépek ismerete, növényvédelmi tudnivalók, vegyszerismeret, vállalkozásszervezés. Ezeket mind egységesen oktatja Gyomán is a Bethlen Mezőgazdasági Szakközépiskola. Örömmel lehet tapasztalni, hogy az új földtulajdonosok belátják, a történelem kerekét nem lehet visszaforgatni. Nagyon sok idős ember és még több, a középosztályhoz tartozó farmerjelölt jelentkezett és jár az idősök körében jól csengő ezüst- és aranykalászos mezőgazdasági tanfolyamokra. Korábban ezek nyújtottak szervezett keretet a növénytermesztés és állattartás titkaiban eligazodni szándékozóknak.

Farmernak lenni nehéz, de szép vállalkozás. S aki komolyan gondolja, az valószínű, hogy a magas aranykoronáértékű békési földeken sikeresen próbálkozhat.

Papp János

A hetesi beosztáson lévő diákok már „összebarátkoztak” az egyik kánál

Gyomaendrődi diákgazdák

A telepátogatás idején született ez a két kecskegida

A rendszerváltás nemcsak a mezőgazdaságot hozta a kényszerű átalakulás gyötrelmes helyzetébe, de az agrárprofilú iskolákat is. Már nemcsak nagyüzemi agrármérnökökre és egy termelési folyamatot ismerő szakmunkásokra lesz szükség, hanem gazdálkodókra. A váltás nehézségeivel küzdök a gyomaendrődi Bethlen Gábor Mezőgazdasági Szakközépiskola és Szakmunkásképző is. A közelmúltban tartott szakmai értekezletükön azonban kiderült, hogy már tudják mit akarnak.

Amint Gubucz József igazgató és munkatársai beszámolóiból megtudhattuk, az iskoláról egy szakmai elemzést kértek. Mindez önbizalmat sejtet, hiszen tudták: takargatni való hiányosságok nincsenek, amit pedig az ország legjobb szaktanárai megfognak állapítani, csak a fejlődésüket szolgálhatja.

Az iskola 339 tanulóját 29 tanár és 35 technológus oktatja. Igyekeznek a mezőgazda-

telepet ötven hektár földdel, ahol hetente 20-25 tanuló végzi gyakorlatát.

A házigazdák meg is mutatták a város határában található gyakorlati telepet, ahol a kecskétől a szamárig minden állatfaj megtalálható. Elmondották, hogy szeretnék az egyes állatfajtaikat minél nagyobb számban összegyűjteni, de ezt gazdaságossági okok miatt nem tehetik meg. A telepnek hosszú távon önfenntartónak kell lennie, hiszen mind kevesebb a támogatás.

Cigája tenyésztüket sem tudják nagy létszámon fenntartani, mivel nincs kereslet az egyébként igen finom hús iránt. A baromfiak közül a magyar parlagi fajtákat tenyésztik, ebben üzletet is látnak. Komoly terveik vannak a fácán törzstartással, ami több, mint a baromfitenyésztés. Szeretnék nyaranta 30-40 diákot vadászárságokhoz gyakorlatra küldeni.

A vendégek jó érzéssel vették tudomásul, hogy mindenütt rend és tisztaság uralkodik, az állatok ápoltak, egészségesek. A munkát végző diákok feyelmelzetten dolgoznak. Talán saját gazdaságuk is lesz egykor, ahol hasonló rend és tisztaság uralkodik majd.

A gyomaendrődi iskola régi épülete

ságban végbemenő változásokat követni, hiszen a gazdálkodás eredményességét elsősorban a szakértelem határozza meg. A nagyüzemi állattartó telepek felszámolása miatt sok helyről kiszorultak, így a gyakorlati oktatást maguknak kell megoldani. A helyi önkormányzat hétmillió forintos támogatásával megvásároltak egy 13 millió forintos Mavad-

Bethlen gróf: „Jó irányba halad ez a város”

BETHLEN-EXPÓ

Dr. gróf Bethlen István (MDF) országgyűlési képviselő nyitotta meg a gyomaendrődi mezőgazdasági iskola által rendezett Bethlen-Expót, amelyen gyomaendrődi és környékbeli cégek mutatták be termékeiket. Az október 21-én délután 3 órakor rendezett megnyitón Bethlen István a következőket mondta:

“Hölgyeim és Uraim! Számomra nagy megtiszteltetés és öröm volt, hogy meghívást kaptam a Bethlen-Expo megnyitására. Már negyedik alkalommal járok itt Gyomaendrődön, illetve Gyomán. Minden alkalommal örömmel jövök, hiszen gyönyörű a táj, a Körösök völgye, s az az érzésem, hogy nagyon jó irányban halad ez a város, jóllehet az ország és ez a környék is nagy nehézségekkel küzd. Szükség van az ilyen kezdeményezésekre és ezért örültem, hogy e kiállítás megnyitójára hívtak.

Nem túlzás, ha azt mondom, hogy gazdaságilag hasonló ma a helyzet mint Erdélyben volt, amikor Bethlen Gábort megválasztották fejedelemmé. Erdély igen rossz politikai, kulturális, de elsősorban gazdasági körülmények között élt akkor. És a fejedelem rövid idő alatt a kulturát, a közoktatást, mint minden fejlődés alapját felvirágoztatta. Ezt követően Erdély gazdaságát lendítette fel.

Örömmel hallom, hogy itt milyen jelentős cégek állítják ki termékeiket. Perszen nem nagyságukra nézve jelentősek, hanem abból a szempontból, hogy milyen fontos munkát végeznek itt a városban, a megyében és az országban. Bethlen Gábor nemcsak Erdély nyersanyagait aknázza ki, hanem nagy súlyt helyezett a kereskedelemre is. Gyomaendrőd fekvése ebből a szempontból annyira kitűnő, hogy a kereskedelem itt is jelentős szerepet játszhatna. Bethlen Gábor fejedelem hangsúlyozta mezőgazdaság fontosságát, s mondhatom, hogy a harmadik évezred küszöbén Magyarországon továbbra is a mezőgazdaság lesz a húzóágazat.

Hölgyeim és Uraim! Köszönöm önöknek azt, amit vállalkozó szerepükkel, munkájukkal Gyomaendrőd, a környék és az ország felvirágoztatásáért tesznek. Köszönöm mindazoknak, akik a Bethlen mezőgazdasági iskolában tanítanak, az áldozatos munkájukat, tudva milyen nehéz ma pedagógusnak lenni... Egyben biztosíthatom önöket arról, hogy az 1996-os Expón az önök városának, Gyomaendrődnek is helye van”- mondta végül Bethlen István, majd a vendégekkel, s az érdeklődőkkel együtt meglátogatta a kiállítást.

BETHLEN GÁBOR MEZŐGAZDASÁGI SZK.I.

[Name]

[Name]

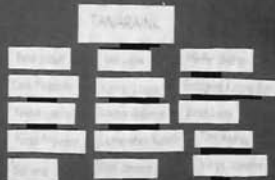
[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

1992 -

[Name]

[Name]

[Name]

[Name]

96

Irány Dánia!

A Földművelésügyi Minisztérium felhívására dán ösztöndíjjal augusztus 29-én 16 hónapos gyakornoki képzésre utazott a Bethlen Gábor mezőgazdasági iskola két végzős, érettségizett diákja: *Kun Béla* és *Papp Imre*.

A két fiatalember egy évig egy családi állattartó farmon dolgozik, s a munka ideje alatt gyakornoki fizetést kapnak. Ezt követően négy hónapig elméleti képzésben vesznek részt egy dániai mezőgazdasági iskolában.

Az ösztöndíj elnyerésének feltétele volt az alapfokú angol nyelvtudás, a mezőgazdasági vontatóvezetői jogosítvány, az érettségi és a szakmai végzettség. A 16 hónap alatt három alkalommal utazhatnak haza, összesen öt hét szabadságra. A kint kapott gyakornoki fizetésből kell fedezniük a haza- és a visszautazás költségeit, valamint négyhavi elméleti oktatásuk díját is.

A 16 hónap alatt a két fiatalember a szakmai munkán túl megismerkedik a dán gazdaság jellemzőivel, a dán életformával és emellett elsajátíthatják az angol és a dán nyelvet is. Hazatérve mindketten saját családi gazdaságukban kamatoztathatják a megszerzett tudást.

OMÉK OKLEVÉL

A Gödöllőn megrendezett Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállításon elismerő oklevéllel tüntették ki a kiállításon részt vevő Bethlen Gábor Mezőgazdasági Szakközépiskolát a szakmai és gyakorlati oktatásban országosan kiemelkedő eredményeiért. Az oklevelet Gubucz József, az iskola igazgatója vette át szeptember 2-án a Földművelésügyi Minisztérium helyettes államtitkárától.

(Megjelent a Szó-Beszéd 1996. szeptemberi számában)

Erdélyi és kárpátaljai diákok a Bethlenben

A Bethlen Gábor Mezőgazdasági Szakközépiskola az 1996–97-es tanévre 55 erdélyi és kárpátaljai magyar diákot iskolázott be.

Gubucz József az iskola igazgatója elmondta, hogy Magyarországon a demográfiai hullám következtében évről évre kevesebb a középiskolás korú gyerek. Ez annál is inkább sújtja a középiskolákat, főleg a szakképző iskolákat, mivel az állami támogatás diáklétszám után jár. Magyarán, ha kevesebb a diák, kevesebb pénzt kap az iskola.

– Az érem másik oldala, hogy Ukrajnában és Romániában a szakmai képzés alacsonyabb színvonalú, mint Magyarországon, ráadásul kevés helyen folyik magyar nyelven. E két tényező indította iskolánkat arra, hogy külföldről fogadjuk magyar gazdák gyermekeit, akik a Gyomaendrődön elsajátított elméleti tudásukat és gyakorlati tapasztalataikat odahaza felhasználva fejleszthetik saját gazdaságukat, esetleg könnyebben juthatnak – e tudás birtokában – munkához – mondta Gubucz József.

A tanulók tartózkodási engedélyét és orvosi vizsgálatát az illetékes hatóságok méltányossági alapon biztosítják. Ennek alapján magyar állampolgárnak minősülnek, így jár utánuk az állami támogatás, amely azonban csak a hétközi ellátásukat fedezi.

– Tekintettel arra, hogy ezek a tanulóink a tanév során csupán három alkalommal utaznak haza, az év nagy részében meg kell oldani hétvégi ellátásukat és felügyeletüket. Ezentúl az általuk használt tankönyveket is biztosítjuk számukra. E plusz költségek fedezetét a Bethlen Alapítvány próbálja előteremteni különböző pályázati és alapítványi pénzekből – tájékoztatta a Szó-Beszédet Gubucz József, igazgató.

H. E.

(Megjelent a Szó-Beszéd 1996. szeptemberi számában)

Hagyományos értékek

A következő hírek szorosan kötődnek a Gyomaendrődi Bethlen Gábor Mezőgazdasági Szakközép- és Szakmunkásképző Iskolához.

A nyár folyamán két jelentős rendezvényt bonyolítottak le. Mind a kettő immár hagyományos. A Bethlen Alapítvány III. Nemzetközi Művészeti Táborában július 22. augusztus 3. között részt vett alkotók: Ausztrijából Roman Buder, Egdius Colob, Franz Heis, prof. Eva Mazucco, Carla Suparnova. Bulgáriából Angel Gadjev, Kosztadinov, Dimitar Christov. Izraelből Ivan Jacob Steinberger. A Vaj-

szakmai értéke, és egyre inkább rangot jelent a részvétel. Ezért megteheti a szakmai vezetés, az Alapítvány azt, hogy ezután válogat a jelentkezők közül. Aki nem felel meg a három év tapasztalatai után kialakult elvárásoknak, azok helyett másokat hívnak meg. Az idei év érdekessége volt, hogy festőkön és grafikusokon kívül két faszobrász is részt vett, valamint két bőrből készült kép is született. Gubucz József, a Bethlen iskola igazgatója a művészeti tábor támogatói köréről elmondta, hogy tagjainak száma nem bővült. Amennyiben ez így marad, akkor félt, hogy egyre nehezebb feladatot, és több gondot jelent majd a

Gubucz József iskolaigazgató

Dr. Kis Zoltán kóstol...

daságból Németh László. Romániából Bakó Klára, Balogh István, Bardi Natalia, Ferencz Károly, Horea Horhat, Imets László, Orbán Endre László. Szlovákiából Alena Kovalikova. Magyarországról Diószeginé Biró Ilona, Erdélyi Gábor, Görög Béla, Hevesi Nagy Anikó, Honti Antal, Horváth Gábor, Kántor János, Korcsok Zoltán, Nagyné Veres Róza, Pataj Pál dr., Troján Marian Jozef, Várkonyi János, Zajácz Tamás.

Műveiket a Vita Agricolae mezőgazdasági kiállításon láthatták az érdeklődők.

Közel 40 támogató járult hozzá idén a tábor létrejöttéhez. A táborvezető Csuta Györgynek és a zsűrinek az a határozott véleménye alakult ki, hogy egyre színvonalasabb az itt születő művek

következő művészeti tábor megrendezésében az anyagi szűkösség.

A Vita Agricolae '96 nevű mezőgazdasági, ipari kiállítás és vásár a Bethlen Gábor Mezőgazdasági Iskola, a gyomaendrődi Bethlen Alapítvány és a Gazdakörök Békés Megyei Szövetségének idei rendezvénye volt.

A Városi Sportcsarnokban augusztus 18-20-a közötti kiállítás és vásár 37 kiállítót mozgatót meg. A megnyitóra látványos lovas fogatokkal érkeztek a vendégek, köztük dr. Kis Zoltán, a Földművelésügyi Minisztérium Államtitkára, Pelcsinszki Boleszláv, a Békés Megyei Közigyelés alelnöke...

A kapcsolódó fórumokon, szakleendőseken leggyakrabban a mezőgazdaságot érintő

problémákról, helyi gondokról, ezek megoldásának lehetőségeiről folyt a szó.

Pelcsinszki Boleszláv (SZDSZ) beszélt például arról is, hogy nyugodt termelési feltételeket kellene biztosítani a parasztembernek. Nem úgy, mint eddig, hogy kísérletezés tárgyai voltak. Azt kellene elérni, hogy először nekik menjen jól a dolguk, ez magával hozhatná a többi szektor gyarapodását is. Az elmúlt időkben a legtöbb ágazat átélt a többletermelés problémáját, mert az emberek nem tudják, hogy mit és mikor érdemes termelni. Az ismeretlen és gyakran megbízhatatlan értékesítési vállalkozások is ijesztgették a termelőket. A kamara hatásköre is csökkent. Az EU-ra való tekintettel is az állandó megszorítások ellenlétezésére jobban támogatni kellene a mezőgazdaságot.

Dr. Kis Zoltán (SZDSZ) FM-államtitkár hangsúlyozta, hogy a piac szabályozása már nem állami feladat.

Ezt át kell vállalni például az érdekvelemnek vagy olyan szervnek, amelyikkel ezzel foglalkozik. Ebben az ágazatban egyébként – véleménye szerint – a megbízhatóság sajnos nem elterjedt...

Meg fognak változni a mezőgazdaságban a termelői és a vállalkozási feltételek. 1997-től csak az vállalkozhat, akinek termelési igazolványa van. Termelési naplót kell vezetni és számlákkal bizonyítani a kereskedelmi mozzanatokot. Eddig csak 17(!) olyan mezőgazdasági kistermelő volt (van), aki adott fizetett...

Az adózás feltételei is megváltoznak. (Erről pontosan írtak a napilapok.) Bevezetik az átalányadóztatást vagy a tételes elszámolású adóztatást a termelők között is. Ezzel el szeretnék érni, hogy senki ne bújhasson ki a közterhek fizetése alól...

- ■ -

HÍRÜNK A VILÁGBAN

Közszeghy Elemér az ukrainai Kárpáti Igaz Szó főszerkesztője május közepén Gyomaendrődön járt. Tapasztalatairól, élményeiről cikket írt lapjába. Ezt az írást adjuk közre.

Békésben szeptembertől ukránt is tanulnak

Az igazat megvallva alig érkeztem a címet leírni, ujjaim máris megtorpantak az írógép billentyűzetén. Lehet ugyanis, hogy ez a csendes és tetszést keltő kisváros sokak számára nem is olyan ismeretlen. Az, aki tudja, hol található a Kner Izidor által 1882-ben alapított és világhírré szert tett Kner Nyomda, Közép-Európa egyetlen nyomdamúzeuma, legnagyobb motorkerékpár-múzeuma, melyik településen van Magyarország egyik legjobb - ha nem a legjobb - mezőgazdasági szakközépiskolája, már sejtje is, hol járunk.

Nus, igen, a Hármaskörös ölelésében elterülő Gyomán járunk, még pontosabban, az 1983-as egyesülés után Gyomaendrődön. A Békés megyei kisváros nem csupán a bevezetőben említett kulturális értékeivel büszkélkedhet. Természeti szépsége, értékes gyógyvizei, termálforrói ugyancsak megállják az összehasonlítást.

- A tiszta környezet, az elhelyezkedés, a magas szintű mezőgazdasági termelés valóban az erősségeink közé tartozik - állapítja meg az időközi választásokon most tavasszal polgármesterrel lett Dr. David Imre. - Ennek ellenére, sajnos, nem befogadó, hanem kibocsátó város vagyunk.

Szavait a statisztikai adatok is alátámasztják. Az egyik közlekedési szerinti Gyoma lakossága már a '10-es években megközelítette a 12 ezret. A 14 évvel ezelőtti egyestéskor a lakosság száma 18 ezer körül mozgott. Mára viszont csupán 16 és fél ezren élnek a kisvárosban. Az okok általánosan: csökken a népszaporulat, s a 17 százalékos munkanélküliség, a vállalatok bezárt kapui is inkább taszítanak, mint vonzanak.

- A kiutat az idegenforgalom felfuttatásában látom - osztja meg tervei David Imre. - Már most igen aktív belga-flamand kapcsolattal rendelkezik. Tervezik egy gyógszálló felépítését is, mely mintegy 150 embernek nyújtana bizos megélhetést.

A város egyik büszkesége, a Kner Nyomda úgy tűnik átvészelte a rendszerváltás viharát. A *Hornak Ernő* újságrfő-mindenes kolléga által szerkesztett városi hivatal, a Szó-Beszéd beszámoló arról, hogy a vállalat árbevétele 820 millió forint volt a múlt évben. *Papp Lajos* vezérigazgató úgy véli, azért sikerült megőrizni a több mint 100 éves nyomda tekintélyét, mert határidőre és pontosan készült el a megrendelt termékek. A partner pedig ezt a magyartást a nyomdaiparban is messzemenőnkig értékelni tudja.

Messze a megye határain kívülre repíti Gyomaendrőd hírnevét a helyi Bethlen Gábor Mezőgazdasági Szakmunkásképző és Szakközépiskola. Magyarország legjobbjai között tartják számon, amit az is alátámaszt, hogy az országos V. Guba Sándor tanulmányi versenyen 23 tanintézmény között vették ki az első helyet, s vihették haza a vándorserleget.

- Ez évben megtartjuk 75. évfordulóját annak, hogy Gyomán beindult a mezőgazdasági szakképzés - kalauzál *Gubucz József* igazgató. - A növendékek által elért eredmények, azt hiszem, jól példázák, hogy egyrészt hűek vagyunk a hagyományokhoz, másrészt kitűnő a tanár-diák viszony is.

A tanintézet végzősének, tudom meg, csak elvétve vannak elhelyezkedési gondjai. Az erős tanári kar mellett köszönhető mindez a sokoldalú tanrendnek, a jól kiépített anyagi-műszaki-oktatási bázisnak. Az itt töltött évek alatt a diákok sokoldalúan képzett gazdákká válnak: nem csupán az állattenyésztés és a növénytermesztés csínját-bíját sajátítják el, de a számítógépes alapismeretekre, vállalkozási ismeretere is szert tesznek és megszerzelhetik a vezetői jogosítványt is. Gyakorlat teszi a mestert, így egy területen, hogy *Gubucz József* is a két, több mint 30 hektáron elterülő tangazdaságra a leghíresebb. A tanulók egy-két hétre költöznek ki a város határába, s felültre irányítása mellett látják el a példásan rendezett élő birkákat, lovakat, szamarakat, baromfit és fácánokat.

Az igazgató arra biztat, látogassak ki a tangazdaságokba, amelyekbe a legutóbbi évek alatt több mint 100 millió forintot ruháztak be. Már csak azért is megteszem, mert megtudom, aznap kárpátaljai gyerekek felügyelik a jószágokat. Merthogy tavalytól 17 kárpátaljai gyerek - 15 fiú és 2 lány - és 7 székelyföldi legényke is az iskola növendékeknek mondhatja magát.

- Két ok miatt döntöttünk emellett, hogy határon túli gyerekek képzését is vállaljuk. Őszinte leszek: az egyik ok, hogy országosra egyre kevesebb a gyerek, és annak az iskolának, mely fenn akar maradni létszámot kell produkálnia - eleveníti fel a történeteket *Gubucz József*. - Van azonban egy másik, nem kevésbé nyomós ok is. Szilárd meggyőződés, hogy nem akkor tesztünk jól a határon túli magyarokkal, ha pénz juttatunk ki nekik - annak fele el sem jut hozzánk - hanem akkor, ha tudást tesztünk a fejükbe. Magyarország mezőgazdasága világhírű, így minden feléadt adathoz, hogy szakmailag jól felkészült, gondolkodni tudó embereket bocsássunk ki néhány év múltán.

A gyerekek beilleszkedése, tudom meg az egyik nevelőtől, viszonylag zökkenőmentes volt. Tanulmányi nehézségek viszont előfordultak és főleg elméleti síkon, de - több tanár által is hangsúlyozott - páratlan szorgalmuk rendre átsegíti őket a nehézségeken. Már-már szóllás vált, mondja az igazgató, hogy ha kárpátaljaiak vannak gyakorlaton a tangazdaságban, akkor ott komolyabb fej nem fordulhat elő. Sokatmondó tény az is, hogy az iszonyú *Tóth Géza* és a derenci *Bakos István* neve és portréja ott függ az iskola dícsértábláján. Mindketten kimagasló eredményeket értek el a már említett tanulmányi versenyen.

Gondolom, az olvasók egy némelyikében is felmerül az a kérdés, amelyik a cikk szerzőjében is ott motoszkált. Nevezetesen: örvenedtes, hogy fiataljaink ilyen alapos tudásra lesznek szert, de a jövő lesz-e kedvük mindent idehaza kamatoztatni, három, illetve négy év múlva újra be tudnak-e illeszkedni az ukrainai válságba?

- Mi azon vagyunk, hogy ezek a tanulók maximális tudást szerezzenek - jelenti ki határozottan az igazgató. - Ingyesen kollégiumot biztosítottunk számukra, hétfőigén is napi háromszori étkeztet, mi álljuk a tartozékosdai engedély és a vízum költségeit is. Arra azonban se a tanulók, se a szülők ne számítssanak, hogy segíteni fogunk a majdani kárpátaljai végzősöknek Magyarországon munkát találni. Örjúk odahaza lesz szükkék.

A fátécletp körül szorgoskodó nagypaládi *Popovics Lucit*, és *Szabó Rudit*, a tiszabökényi *Dudics Pisit* és *Kiss Gabit* saggatnom. Meglepi őket, hogy hazulról érdeklődnek mindennapijak felől. A kérdésekre tömوندatokban válaszolnak. Eleinte nehéz volt, vallják be, de mára talán őket is megszokták Gyomán és ők is megszokták az itteni körülményeket. Heten még az első napokban feladták, és hazamentek. Ők szeretnének a diplomáig kitartani. A tudás miatt is, meg azért is, mert így - bármilyen hihetetlen - olcsóbb, mintha otthon tanultak volna tovább. Mára kisebb ugyan, de még most is megvan a honvágy. Amikor csak tehetik, hazra is utaznak. És - emeljük fel a fejüket -, ha végeznek akkor is hazatérnek.

Szerződés alapján második éve dolgozik a gyomaendrődi szakközépiskolában egy munkássá házaspár. A hónapok folyamán mintegy második szüleitvő váltak a kárpátaljai gyerekeknek. Az igazgató határozott elképzelése, hogy *Davidovics Lászlónak* és *Angélnak* köszönhetően ez év szeptembertől ukrán nyelvet is tanulnak majd a kárpátaljai gyerekek a Hármaskörös partján.

Ne csak Kárpátalja és Gyomaendrőd kerüljön közelebb egymáshoz a tanulók révén - valja -, de az itt töltött tanulmányi évek alatt a szülőföld és annak vonzatai se távolodjanak messzire a fiataloktól.

Közszeghy Elemér
Kárpáti Igaz Szó (1997. május 24.)

Népfőiskola Gyomán 1945–1948 között

A helybeli kisgazdavezetők, a parasztság sorsának alakulásáért felelősséget érző szervező egyéniségek már igen korán, 1945 októberétől megindították a Népfőiskola – ahogy a helybeliek nevezték, „Parasztfőiskola” – első évfolyamát. Az előadások október 1-jétől március 31-ig tartottak, naponta 8-tól 14-ig, a gyomai Községi Önálló Gazdasági Népiskola épületében. Ez utóbbi intézmény a parasztfiatalság épülésére már az 1920-as évektől működött.

Az iskola vezetői Hegyi Balázs budapesti, illetve Nárai János debreceni egyetemisták voltak (Joó Mihály 1984 évi adata). Az iskola működését a Kisgazdapárt és a Parasztszövetség támogatta. Az iskola szerény állományú könyvtárát a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Iskolánkívüli Népművelési Ügyosztálya és a Parasztszövetség Népfőiskolai Könyvtára alapozta meg. A Népfőiskolával párhuzamosan zavartalanul működött a községi gazdasági iskola, a maga ezüst- és aranykalászos gazdatanfolyamaival, Pajor Gyula gazdasági tanár igazgatósága alatt, akinek lakásán szálltak meg a Népfőiskola vidéki előadói.

A Népfőiskola fő célja volt a paraszt érdekvédelem oktatása, de természetesen előadások hangzottak el a mezőgazdasági szaktantárgyak, a néprajz – különös tekintettel a népművészet megmentése tárgyában –, képzőművészet, természettudományok köréből. Az előadókat a Kisgazdapárt és a Parasztszövetség küldte és leginkább csak az útiköltséget térítette meg. A hallgatóktól semmiféle hozzájárulást, tandíjat nem szedtek. Vidéki előadó volt Nagy Tibold, s a helybeliek: Rácz Lajos kisgazda, Gecsei Zoltán tanító, Papp Zsigmond kisgazda és kőszobrász, illetve sokoldalú „őstehetség” művészember (személyének bemutatása külön teret igényelne), Kun József kisgazda, Zs. Timár András, Pajor Gyula. Tantárgyak voltak az általános műveltség területéről: matematika, történelem, irodalom, művészettörténet, a mezőgazdaság területéről: növénytermesztés, állattenyésztés, talajtan, mezőgazdasági kémia, üzemszervezés, szövetkezeti rendszer kiépítése, paraszti érdekvédelem. Ez utóbbi mezőgazdasági tárgyakat

legtöbbször Bencsik István adta elő, aki később a debreceni Agrár-egyetem tanszékvezető tanára, majd rektora is volt.

A Népfőiskola bevallott célja parasztvezetők képzése volt és éppen ezért is intenzív önképzőköri munka folyt, ahol a hallgatók maguk választottak egy-egy témát és azt kidolgozták, előadták. Mint Joó Mihály volt hallgató mondta: készülni kellett a nyilvános szereplésre, közszereplésre, a vezetésre. Éppen ezért szónoklattant is tanulnak. A hallgatók közül a tanárok igen jó érzékkel kiválasztottak specialistákat, hogy tudniillik „ki mire volt képes?”. Az itt végzetek feladata lett volna a paraszti társadalom sorsának alakítása, az eszmék ismertetése a parasztság jövőjével kapcsolatban. Azt tervezték, hogy a Parasztszövetség – a dán szövetkezetek mintájára – mintegy szakszervezetként működött volna a leendő szövetkezetekbe tömörült parasztság érdekvédelmében. Lényegében jól képzett, rátermett faluvezetőket szerettek volna itt képezni, ahogy ezt az országban másfelé is tették.

Azt akarta volna a Kisgazdapárt, de különösen a Parasztszövetség elérni, hogy a parasztság vegye kezébe a termelés irányítását, az élelmiszerfeldolgozást, az értékesítést, kereskedelmet és legfőképpen a pénzügyek intézését Hitelszövetkezet alapításával s a meglévők kéz-bentartásával, hogy a parasztság tisztességes hitelpolitikával tudjon élni, szűnjön meg a felszámoló, elnyomórító bankuralom. A kommunista hatalomátvétel előtt már megfojtották e nemes célokat szolgáló kívánó intézményeket. Joó Mihály volt hallgató elmondása szerint a „jófejú”, jó beszédkészségű húszesztendős körüli parasztfiataloknak dániai tanulmányutat is szerveztek volna járásenként, egy-egy kiváló minőségű hallgató utazott volna. Neki már az útlevele is kézben volt, amikor a kommunista hatalom az egészet lefújta.

A következőkben a gyomai Népfőiskolán feldolgozott néhány témakört ismertetünk: Mi a művészet?, Gyermekevelés a parasztcsaládban, Több jog, több hitelesség, A termőföld képződése, szikjavítás, Milyen legyen a jó szövetkezet?, Szobrászat mint mesterség, Művészet, amely minden nyelven beszél!

Közkézen forgott a hallgatóság körében – s mintegy szentírásként tisztelték – Illyés Gyula „Kiáltvány a parasztsághoz” s Féja Géza „A magyar parasztság levele a művelt fiatalsághoz” című kiadvány. Ez utóbbi röpirat még a háború kitörése előtt jelenhetett meg és főleg a parasztságból kiemelkedett tanult, értelmiségi származású fiatal-

sághoz szolt volna. A röpiratot jó néhányan írták alá, ezek közül lássuk azokat, akik a mostani Békés megye területén voltak honosak: V. Marton Zsigmond Körösladány, Fekete Imre Füzesgyarmat, ifj, Virágh Ferenc kisbirtokos Mezőgyán, Z. Nagy Ferenc kisb. Dévaványa, Balogh József kisb. Vésztő, Kiss Gergely kisb. Vésztő, H. Kiss Ferenc kisb. Szeghalom, Szabó Pál kisb., író, Biharugra, Sinka István költő Vésztő, Szathmáry Mátyás földmunkás Bucsatelep (ma Bucsá), Turbucz Ferenc földm. Vésztő, Hegyesi János útkaparó (és költő) Füzesgyarmat, Varga Zsigmond kisb. Vésztő. És néhányan az ismertebb „parasztszerekek közül”: Nagy Ferenc kisb., Bisse (később miniszterelnök), Veres Péter földm., író, Balmazújváros, Vörös Vince kisb., Bakonya (1990 után az Országgyűlés alelnöke).

Néhány gondolat az idézett röpiratból, okulásul az utódoknak. „Kedves Fiatal Barátaink! Sokáig vártuk, hogy a magyar fiatalság meghallgatta a történelmi idő parancsszavát és zárt sorokban a magyar parasztság felé indul... a magyar ... ősi lelkét és erejét hordozó paraszttömegek mellé áll, ... makacsul kitartottunk, nem békültünk ki 1867-tel, s e bizalmatlanságra elsősorban a magyar középosztály magatartása szolgáltatott okot. ...gőgös fölénytel tekintettek a népre. Paragrafusok közé temetkezve nem vette észre az élő, küszködő, szenvedő, kibontakozást kereső magyar népet. Végtelenül hibáznak azok, akik a népben csak ‚nyersanyagot‘ látnak, akik messze a néptől négy fal között kiesztelt terveiknek eléggé botorul megváltó jelentőséget tulajdonítanak. Mi nem kérünk azokból a zavaros új elméletekből és jelszavakból, melynek a nyelve is idegen számunkra. ... ezek az új próféták úgy beszélnek, mintha egy másik fajta képviselői lennének. S nem tudunk hinni abban az értelmiségben, amely ennek az idegen szellemnek, ennek a számunkra érthetetlen szóbeszédnek a hívője és képviselője. Szenteljetek annyi figyelmet és időt a magyar föld hőseinek és verítékező munkásainak, amennyit homályos célú kalandoroknak és szabadalmazott népámítóknak szenteltek.”

S mint oly sok más minden, ez is pusztába kiáltott szó maradt.

Cs. Szabó István

(Békés Megyei Nap 1997. aug. 19.)

A Bethlen szobrot Tőkés László avatta fel

Harangszentelés 1993

Az iskola jövőjéről

„Ne azon tépelődjünk töprengjünk,
amit megváltoztatni nem tudunk,
hanem keressük a boldogulás felé
vezető utat, ahol tudással,
erős akaráttal és munkával meg is találhatjuk.”
(Szentannai Sámuel)

Iskolánk és a gyomaendrődi 617. Sz. Ipari Szakmunkásképző és Cipőipari Szakközépiskola 1997. augusztus 1-jétől összevont intézményként működik.

Az összevont intézmény neve:

BETHLEN GÁBOR MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI SZAKKÉPZŐ ISKOLA.

A tárgyi feltételek javultak. A személyi feltételek kialakítása még komoly feladatot jelent az iskolavezetés számára.

Új távlat nyílik az összevont iskola előtt: olyan OKJ-ban szereplő szakmák tanítása, amelyre városunkban, illetve környékünkön igény mutatkozik mind a szülők, mind a gyermekek, mind pedig a termelő üzemek, a vállalkozók részéről.

Az iskolának továbbra is figyelnie kell a működő gazdaságot, a városban és környékén beindult fejlődési irányt, az országban végbe menő változásokat. A nevelési és oktatási feladatok megoldása mellett olyan gazdasági és gazdálkodási tevékenységet kell folytatni, amely biztosítja a minőségi szakoktatás tárgyi feltételeit.

Változatlanul kiemelt feladatunk az „akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés” írásos anyagának elkészítése, annak elfogadtatása és a képzés beindítása 1998-ban.

Ennek a képzési formának az elindítása a DATE Hódmezővásárhelyi Főiskolai Karának és a GATE Mezőtúri Főiskolai Karának a segítségével és szakmai felügyeletével fog megtörténni.

Az 1997/98-as tanév első felében olyan pedagógiai programot kell készítenünk, amely hosszú távra jó alapot biztosít ahhoz, hogy az összevont iskola nevelőtestülete egységes szellemű, azonos cél érdekében cselekvő szakmai-pedagógiai munkát tudjon végezni a rábízott tanulók nevelése, képzése során, hogy azok lakhelyüket, szülőföldjüket, hazájukat szerető, azt segíteni, gyarapítani tudó állampolgárokká váljanak. Tudjanak áldozatokat is vállalni. Ne riasszák el őket az esetleges nehézségek. Itt akarjanak boldogulni...

Gubucz József

Veres Péter: Én nem mehetek el innen

Én nem mehetek el innen sehova – sehova,
nekem nincs útlevelem, nincs gazdag rokonom nincs pénzes barátom,
millió sárbaragadt paraszt a szomszédom,
ezeknek a sorsa az enyém, s az is marad örökre.

Nekem csak térkép a nagyvilág,
talán sohase látom Párizs, Rómát,
sohase látom Amerikát, sem a déltengeri szigeteket:
barnás folt marad számomra a sziklás spanyol föld,
és zöld folt marad a szibériai steppe.

Azt mondta egyszer valaki, úgy mondják, egy görög bölcs:
„adj egy szilárd pontot és kifordítom sarkaiból a világot.”
Én megtaláltam azt a pontot, legalábbis önmagam számára
Ez a föld az, amelyen élünk:

a szikós puszta, a ragadós televény, a szaladó homok
s a tízmillió magyar, aki benne él.

Hogy szép-e a mi hazánk, szebb-e, mint másoké,
nem tudom, nem is keresem:

hogy fegyverrel hódítottuk, vagy munkával szereztük,
beköltöztünk-e, vagy a földből nőttünk:
mindegy ma már – egyek vagyunk vele.

Napunk közös a többiekkel, de a mi csiráinkat is felébreszti,
a felhők elszállnak felettünk, de esőjüktől a mi füveink is nőnek:
a mások szép és gazdag földjét én hát nem irigylem.

Lábommal bokáig járok a magyar sárban,
arcomat kicserzi az éles pusztai szél,
szemeimet kicsire húzza a kemény sivatagi napfény:
gondjaim lehúznak a földre, vágyaim fölemelnek a felhők fölé,
nincsen más számomra, mint emésztő töprengés, forró vágyak és
kemény akarat:

ide kell hoznunk a nagyvilágot,
ide kell hoznunk mindent, ami szép, ami jó, ami nemes és amit
érdemes.

Istentisztelet a szoboravatás alkalmából

Erdélyi és kárpátaljai tanulóink az Országház előtt

A Szakma Kiváló Tanulója Országos Verseny Gyomaendrődön

A Guba Sádor országos szakmai verseny 1997. évi győztesei és felkészítő tanárai

Az 1996. évi XII. Országos Juhászverseny győztes csapata, különdíjasai és a felkészítőik

Az iskola támogatóinak egy csoportja

A felújított Fő úti kollégium

„Elmegyek, elmegyek...!”

Készült a Gyomai Kner Nyomda Rt.-ben,
a nyomda alapításának 115. esztendejében
Felelős vezető Papp Lajos vezérigazgató
☎ 66/386-211